

Sreda, 18. decembar 2002.

Svedok Petar Poljanić

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak 9.04 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Kada je gospođa Uerc-Reclaf (Uertz-Retzlaff) završila prošle nedelje, govorila je o tabulatoru 39. Možete li to da stavite na projektor.

SUDIJA MEJ: Dok se to uradi, hteo bih da kažem da ćemo danas završiti sa ovim svedokom i posle toga će uslediti unakrsno ispitivanje. Takođe ćemo da se pozabavimo nekim proceduralnim stvarima, i to do kraja ovog dana. Moramo da završimo u dogovoreno vreme, jer će danas u ovoj sudnici, da se održi još jedno saslušanje.

TUŽILAC NAJS: Hteo bih još nešto da dodam u vezi sa izveštajima koji su vam dostavljeni. Mi smo primili jednu seriju dokumenata i projekcija u vezi sa tim, ali time možemo da se bavimo kasnije danas, možda prvo da završimo sa svedokom.

SUDIJA MEJ: Da, molim vas da završimo sa svedokom.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas stavite ovo na grafoskop. Gospodine Poljaniću, vi sada gledate original dokumenta, a prevod je na grafoskopu. To je dokument koji dolazi od admirala Jokića za operativnu grupu područja Dubrovačke regije i traži se deblokada vojnog objekta Gruj na Mljetu, napuštanje vojnih objekata na otoku Šipan i Goliji, na otoku Mljet, zatim

predaja objekata, vraćanje vojne opreme, razoružavanje civilnih osoba, izručivanje bivših oficira JNA sa kojima nisu regulisani odnosi u službi u okviru razmene zarobljenika, prodaja i razoružanje svih paravojnih formacija, безусловna predaja kriznog štaba Dubrovnik i izručenje kompletne dokumentacije SNO Dubrovnik. Da li ste vi u to vreme kada je taj dokument sačinjen bili svesni njegovog postojanja?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste ga dobili ili kada ste ga videli?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dobio sam ga 12. desetog 1991. godine u mjestu Močići u Konavlima ispred aerodromske piste, ispred početka ili kraja, kako se uzme, bolje reći ovog zapadnog dijela aerodromske piste, iz ruku tadašnjeg kapetana bojnog broda Milana Zeca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I još nekoliko reči u vezi sa sastankom na kojem ste dobili ovaj dokument. Rekli ste nam da je to bilo u mjestu Močići. Kakva je bila atmosfera na tom sastanku, ko je još bio prisutan?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Imali smo dan prije sastanak na razaraču u Kotoru kojeg smo spomenuli prošli, zadnji put, kad sam svjedočio prije osam dana. Na tom sastanku suprotna strana je inzistirala na tome da na idući sastanak, a to je ovaj o kojemu danas govorimo, 12. desetog, dovedemo i predstavnika hrvatske vojske. Mi smo sutradan 12. došli na te, nazovimo, pregovore. Trebali su biti održani u Cavtatu. Međutim, kad smo došli u Cavtat onda su nam kazali da će pregovori biti u Močićima. Otišli smo sa jednim džipom. Bio je sa mnom predsjednik Izvršnog vijeća općine Dubrovnik gospodin Šikić, bio je predstavnik hrvatske vojske doktor Antun Karaman, bio je član pregovaračke momčadi gospodin Hrvoje Macan koji je bio zadužen za komunalne poslove i bio je gospodin Mišo Mihočević koji je bio prevoditelj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sa druge strane ko je bio prisutan? Imajte na umu gospodine Poljanić da smo danas ograničeni sa vremenom tako da moramo dosta brzo da prelazimo. Recite nam ukratko ko je bio sa druge strane?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Sa druge strane je bio kapetan brojnog broda Zec, bo je tadašnji, mislim da je bio u činu kapetana fregate Sofronije Jeremić, bio je, mislim isto da je bio kapetan fregate, a danas je admiral, Zdravković i ne sjećam se da je od vojnih osoba sa druge strane bio bilo tko drugi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav je bio stav druge strane tokom tog sastanka kada vam je predat ovaj ultimatum?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dočekali su nas na jedan naprosto za mene nevjerovatno način sa jedno stotinjak, najmanje stotinjak rezervista sa puškama spremnim na gotovs. Imali smo osjećaj da će, da ćemo tu biti pobijeni, ja ne znam iz kojih razloga, ali tako su nas dočekali. Međutim, u međuvremenu je naišla, ja ne znam kako jer to nije bilo dogovoreno, naišli su Evropski promatrači (ECMM, European Community Monitoring Mission) su naišli i ti pregovori koji ustvari i nisu bili pregovori su eto održani. Kapetan Zec mi je dao ovaj, po meni, ultimatum. Ja sam ga letimično pogledao i rekao sam mu doslovno: "Kapetane ovo mi slični na nekakav ultimatum" i mislim da mi to prihvatiti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je nešto rečeno u vezi sa incidentom u Ravnom?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da. Na tu moju rečenicu kapetan Zec mi je odgovorio: "Ništa ne znam, vi ste jučer u selu Ravnom ubili tri naša čovjeka i mi ćemo", doslovno: "Mi ćemo da djelujemo". Ja sam mu na to odgovorio: "Gospodine kapetane selo Ravno niti je u dubrovačkoj općini, niti je u Republici Hrvatskoj niti ja pojma imam da je bilo tamo bilo kakvih sukoba, niti pojma imam da je bilo ko poginuo bilo ko sa koje strane". On mi je na to odgovorio: "Ništa ne znam, mi ćemo da djelujemo" i odmah nakon toga popodne to, odnosno sutra ujutru su ušli u Cavtat.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim poslužitelja da bismo ubrzali postupak, ako može samo da stavi ovaj dio karte na grafoskop. Da li se Ravno vidi na ovoj kopiji našeg dokaznog predmeta? Molim vas pokažite nam gde se nalazi Ravno o kojem ste govorili.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Dakle, on je pomenuo Ravno. Šta je još rečeno na tom sastanku na kom je predat ultimatum, šta je još rekao kapetan Zec, nešto što je značajno šta ste zapamtili?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Rekao je nakon toga mi ćemo da djelujemo i kažem, maloprije sam rekao, nakon toga su odmah ušli u Cavtat. Mi smo otišli sa tih pregovora, oni su ušli u Cavtat, okupirali su Cavtat.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav je bio stav vaše strane na pregovorima? Vi ste odlučili da odbijete ultimatum. Navedite nam razloge zbog kojih ste to odlučili?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Pa ovo je apsolutno neprihvatljivo, to bi značilo da predajemo čitavo to područje koje još nije bilo okupirano, odnosno grad i da predamo nešto što nije postojalo. Oni su inzistirali, kako vidite, na predaju svih tih paravojnih formacija koje mi stvarno nismo imali. Kako ćemo predat nešto što nemamo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste se bojali šta će da se desi sa stanovništvom u slučaju predaje?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mi smo vrlo odlučni bili pri tome da se branimo unatoč činjenici da smo bili u vojnom smislu vrlo, vrlo loši, vrlo slabi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav politički stav je izrazio admiral Zec ili za kakav politički stav se znalo da ga on ima?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Admiral Zec je bio dio te vojske koja je već prethodno okupirala bila čitavo područje Konovala, zapadni dio dubrovačke općine i, molim, bio je dio tog projekta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je on ikada izrazio takve političke stavove ili je to bilo poznato da on ima takve političke stavove?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: U svakoj prigodi je izražavao takve političke stavove, a vi ćete imat prigodu ako već niste dobili materijale snimljene iz tog vremena pa ćete vidjeti iz njegovih usta šta je govorio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I recite nam ukratko, u jednoj rečenici, kakvi su bili njegovi politički stavovi?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Bio je dio projekta stvaranja Velike Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo dalje na ono šta se desilo nakon sastanka 12. oktobra. Da li ste svoje dužnosti gradonačelnika usmerili na pregovore i da li ste imali tim pregovarača koji je trebao da se bavi budućim pregovorima?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nakon tog dana, dakle, nakon tog 12. desetog, 1991. godine, mi koji smo do tad bili u pregovaračkom tom timu odlučili smo zbog naših obaveza u samom gradu, odlučili smo da stvorimo jednu kvalitetnu momčad, jedan kvalitetan tim koji će dalje voditi pregovore sa protivničkom stranom i stvorili smo taj tim. Ako hoćete ja ću vam

nabrojiti ljude. U svakom slučaju taj dan je bio zadnji dan mojih pregovaranja sa protivničkom stranom, taj dan 12. deseti, da 12. deseti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Navedite nam imena ljudi koji su bili u vašem pregovaračkom timu?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Bio je gospodin Nikša Obuljen, koji je i inače bio moj zamjenik na mjestu gradonačelnika, bio je gospodin Đuro Kolić, bio je gospodin Mišo Mihočević, gospodin Hrvoje Macan i gospodin Ivo Šimunović. Njih pet.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tokom pregovora koje je vodio taj tim da li su uloženi prigovori zbog granatiranja civilnih objekata i zbog životnih uslova u Dubrovniku?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Prigovori su bili uloženi svaki put nakon svakog granatiranja. Prema tomu, bilo je jako, jako puno prigovora zbog same činjenice da je bilo jako, jako puno granatiranja. Protivnička strana se na to nije osvrtała nego je jednostavno po tom njihovom planu išla dalje i granatirala onda kad bi oni ocijenili da je potrebno granatirati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Do kog stepena je JNA morala da bude svesna situacije u gradu i broja ljudi koji pružaju otpor ili koji se brane?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Pa JNA je bila svesna svakog detalja koji se događa u gradu, prvo zbog toga što su imali vizualni kontakt sa gradom, bili su na samo par stotina metara daleko od grada. Drugo, bili su informirani. Treće, mi smo imali radio postaju koja je davala točne podatke o svemu šta se je događalo. Oni su sasvim sigurno slušali taj radio. Osim toga svaki put kad bi pregovori trajali svaki put bi im naša strana rekla šta se je dogodilo i šta su napravili. Prema tomu, svaki detalj o toj našoj tragediji oni su znali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ljudi je branilo grad u prvom trenutku?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mislim da sam to prošli put kazao. U početku kad je general Marinović tad u činu pukovnika došao na čelo obrane Dubrovnika, mislim da je bilo da li 59 ili 69, ali svakako tu negdje oko 60 vojnika. Kasnije je taj broj rastao, ali nikako do tih 3.000 odnosno 7.000 kao što se prije spominjalo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da sada pogledamo tabulator 40. Molim da se original na kratko stavi na grafoskop tako da oni koji gledaju vide o

kakvom je dokumentu reč, a onda molim vas da date original svedoku, a englesku verziju stavite na grafoskop. Gospodine Poljaniću, da li je ovo dokument od 26. oktobra od general-pukovnika Strugara sa zaglavljem, "Poruka koju treba da se objavi na Radio Dubrovniku upućeno građanima Dubrovnika svih nacionalnosti koji žele da se evakuišu prema Splitu, Rijeci, Herceg-Novom, Trebinju i predlozi za normalizaciju života u Dubrovniku i obezbeđenje bezbednosti grada Dubrovnika". I tu se navodi: "Da se preda oružje, da JNA sa Posmatračkom misijom da izvrši kontrolu predaje naoružanja ZNG i MUP-a Dubrovnika, pripadnici ZNG i MUP-a Dubrovnika koji nisu imali regulisan boravak u Dubrovniku da napuste područje, strani plaćenci da se izruče diplomatskim predstavništvima, služba unutrašnjih poslova da se dovede u prethodno stanje, sva stranačka obeležija da se uklone sa javnih mesta". Zatim se kaže "da JNA garantuje apsolutni prekid vatre njenih pripadnika i sigurnost građana. Da oružane formacije JNA neće da ulaze u Dubrovnik, JNA da organizuje kontrolu ulaska i izlaska iz Dubrovnika i da JNA što je pre omogući odgovarajuće snabdevanje grada i svi ovi uslovi važe do konačnog sporazuma". I očekuje se odgovor. Da li ste vi znali za ovaj dokument u to vreme?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, znao sam. To je taj dokument.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako ste odgovorili na to vi i pregovarački tim u Dubrovniku?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Pa tako je jasno da mi ovo nismo mogli prihvatiti, jer bi to značilo apsolutnu predaju grada, predaju tih ljudi, predaju tog područja. Sa nama bi u istinu da smo se složili sa ovim bilo gotovo. Ovo je bio samo još malo razrađeniji ultimatum.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Sledeće molim. Pregovori od 5. decembra. Da li su održani ti pregovori i koliko je ljudi iz Hrvatske učestvovalo u tim pregovorima?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, pregovori 5. dvanaestog su održani. Sa hrvatske strane je bio tadašnji ministar doktor Davorin Rudolf, drugi ministar Pero Kriste, gospodin Cifrić i naši pregovarači. Pregovori su održani. Govorilo se, između ostalog, i o komunalnih problemima, o uspostavi bar kakvih minimalnih uvjeta za život.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Tabulator 38 molim. Iako je moja uobičajena praksa da se original stavi na grafoskop bilo bi verovatno mnogo bolje da se original ovaj put stavi direktno pred svedoka, a da se

prva strana na engleskom stavi na grafoskop. Nećemo prolaziti kroz celi dokument, on je na raspolaganju da se pročita, samo da identifikujemo dokument, da vidimo o čemu je reč. Gospodin Poljaniću, da li je ovo sporazum do kojeg je došlo u decembru 1991. godine?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ponovo možemo da se bavimo detaljima sporazuma. Međutim, da li je bez obzira na sporazum o prekidu vatre Dubrovnik granatiran posle toga i tokom jeseni i, odnosno leta i jeseni 1992. godine?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko dugo je JNA ostala u dubrovačkoj regiji bez obzira na ovaj sporazum?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Zapadni dio dubrovačke općine JNA je napustila 27. ili 29. petog, a istočni dio 22. desetog 1992. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam ukratko nešto o javnim apelima u vezi sa patnjom ljudi u Dubrovniku. To je tabulator 41. Original dajte svjedok, a engleska verzija na stavite na grafoskop. Izvinjavam se, nema originala na hrvatskom, sve je na engleskom. To je, pošiljalac je Republika Hrvatska, Skupština opštine Dubrovnik, a upućeno je šefovima država, šefovima vlada i ministrima spoljnih poslova Evropske zajednice (European Community) i kaže se, govori se o okupaciji Dubrovnika, o odsustvu komunalija, o tome da se vojska nije povukla i to je protest upućen Evropskoj zajednici i zahtev za pomoć. Da li je tako?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Istina je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tabulator 42. molim. Ovo je dokument od 28. novembra. Možda bismo mogli njega da stavimo na grafoskop, tako da ljudi mogu da ga vide, a ja mogu da ga čitam sa grafoskopa. Ovo je dokument u kome se kaže da su posmatrači UNESCO-a (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) poslali u Jugoslaviju u Dubrovnik. I ako pogledamo tri paragrafa niže: "Gradonačelnik je apelovao na sve strane u konfliktu da poštuju principe koji su zacrtani u Konvenciji o zaštiti kulturnih dobara (Conventions for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict)". I onda sledeći paragraf: "Gospodin gradonačelnik je kontaktirao sa gospodinom Poljanićem svakodnevno u vezi sa situacijom u gradu Dubrovniku". Zatim govori se o ljudskim patnjama, o pripremi međunarod-

ne kampanje. Hvala lepo. Da li se to poklapa sa vašim sećanjem na te događaje, gospodine Poljaniću?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Odgovara, samo je napravljena jedna greška. Nije gospodin gradonačelnik kontaktirao sa gospodinom Poljanićem nego gospodin Major (Federico Mayor) je bio prvi čovjek UNESCO-a, igra je u prezimenu, odnosno to nije mejor nego gospodin Federiko Major je bio prvi čovjek UNESCO-a pa je kontaktirao sa mnom. Istina je sve ovo što je navedeno. Ja sam uistinu imao sa njim jako puno kontakata.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala lepo. To možete da vratite. Molim vas da se sledeći dokument stavi na grafoskop, to je tabulator 43. U tabulatoru 43 engleski prevod je na dnu strane, to je protest zbog apsolutno neizazvanog otvaranja jake artiljerijske vatre jutros u 5.50 iz rejona Stručera i Dubrave. Da li se sećate da je ovaj protest uložen? To je 6. decembra 1991. godine i uložio ga je dubrovački Krizni štab.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Sjećam se. On je uložen relativno rano ujutro, mislim negdje oko već 7.30 ili 8.00 dok se, dok je grad bio u takvoj situaciji da se još moglo i pisati i bilo što napraviti. Nakon toga 6. 12. je došlo do takvog razaranja da se više apsolutno ništa nije moglo ni pisati nego. Istina je, to je napravljeno dvanaestog meseca, 6. 12. 1991. godine ujutro.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Molim da se to vrati. Da li su Srbi ikad priznali svoju krivicu za bombardovanje, za granatiranje? Da li su nekad imenovali neke svoje snage kao krive za to što se desilo?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam za to. Ja ne znam da su ikad priznali to, ali znam da je jedan od vodećih ljudi u toj regiji prije tri meseca u jednom tjedniku izjavio da mu je jako žao zbog svake granate koja je promašila Dubrovnik, sad prije tri meseca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ima još jedan dokazni predmet na koji bi hteo da se vratim, to je 338, tabulator 4. Ovo je dokument datiran na 5. oktobra 1991. godine od Vlade Srbije u Beogradu. Tu piše sednica Vlade Republike Srbije od 4. oktobra 1991. godine, da je "vlada upoznata je sa opasnošću za civilno stanovništvo i grad Dubrovnik koji predstavlja deo srpske i hrvatske istorije kao i velepni spomenik svetske kulturne baštine". Tu piše: "Vaša odluka da postavite paravojne jedinice 'Crne legije' i razne strane plaćenike u tom gradu od neprocenjive istorijsko-kulturne vrednosti i da započnete oružani napad na naselja u Hercegovini i Boki

Kotorskoj sa tih položaja predstavlja kompletno sasvim necivilizovano, nečovečno i nedostojanstveno postupanje". Da li ima neke istine u tom pasusu, gospodine Poljaniću?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ni jedan jedini detalj nije istinit, osim što je istinito da je ovo napisano. Sadržaj nije istinit.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Da pređemo dalje i sad sam blizu kraja. Gospodine Poljaniću, da li ste 22. decembra 1991. godine otišli u Vašington (Washington D.C.) gde ste se sreli sa državnim sekretarom SAD-a (United States of America) Lorensom Iglbergerom (Lawrence Eagleburger) i pokazali mu fotografije Dubrovnika koji je granatiran? Da li ste saznali da je gospodin Iglberger te iste fotografije kasnije pokazao Borisavu Joviću?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, sa tim što ne mogu baš potvrditi da je to bilo 22. dvanaestog, možda je bilo, kasnije sam razmišljao, možda je to bilo 19. dvanaestog, ali mislim da sad to nije bitno, ja sam stvarno bio, gospodin...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Da li ste čuli, a ako jeste kojim kanalima, kakva je bila Jovićeva reakcija na te fotografije koje mu je pokazao Iglberger?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Gospodin Jović je, a to je konačno i naveo u njegovoj knjizi, ovdje u onoj, u zapisniku piše o saslušanju pogrešno autobiografiji, nije to autobiografija, to je knjiga njegova, o tim događanjima i u toj knjizi je priznao. On je rekao da na Dubrovnik ni prašina nije pala i da su to samo sve, te slike da su čista fotomontaža, da su to gluposti, da je Dubrovnik potpuno, potpuno očuvan i da ni prašina nije pala na Dubrovnik.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Poslednji dokazni predmet, tabulator 45 molim vas. To je na engleskom, treba da ga stavite na grafoskop, a ja ću da ga pročitam. Ovo je dokument, samo da pogledamo, počnite odozgo, od kriznog komiteta Dubrovnika, šalje ga admiral Jokić: "Žalim zbog teškoće i tragične situacije koja je nastala. Ovo nije bilo naređenje i mi ćemo preduzeti energičnu istragu da se utvrdi naša eventualna odgovornost kao i krivci u ovom slučaju, a istovremeno očekujemo da saznamo u vezi događaja od današnjeg prepodneva i sinoć šta se desilo. General Kadijević me je pozvao u Beograd. Ja neću moći da dalje učestvujem u pregovorima. Predlažem da se razgovori nastave osim što treba postići sporazum o prekidu vatre i uspostaviti barijeru između Dubrovnika, kontrolu brodova" i tako dalje. Imate li neke komentare na ovaj dokument? Ovdje se

tvrdi da je došlo do nekog prekida u lancu komandovanja i da to uopšte nije bilo naređenje da se bombarduje, da se napadne Dubrovnik?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dokument je istinit. Međutim, u te riječi ja ne vjerujem iz jednostavnog razloga šta sam 6. 12. u popodnevnim satima razgovarao u jednoj prigodi, došao sam u situaciju razgovarati telefonom sa tadašnjim ministrom vanjskih poslova Hrvatske, doktorom Zvonimirom Šeparovićem. Rekao sam mu kakva je situacija u gradu i doslovno da je to po svoj prilici naš zadnji razgovor, jer sam očekivao da ćemo vrlo brzo svi, ama baš svi u gradu izginut, izgledalo je tad da grad čitav gori. On mi je odgovorio, mislim da je bilo negdje oko 15.30, tako, popodne. Doktor Šeparović mi je odgovorio: "Izdržite još malo, sad sam imao vezu sa gospodinom Federikom Majorom u Parizu (Paris)", to je bio prvi čovjek UNESCO-a, "koji mi je rekao da ima garancije iz samog vrha u Beogradu da će u 16.00 sve prestati". U 16.00 sve je prestalo, kao da ste sabljom presekli, ni jedna granata više nije pala taj dan, što samo dokazuje da je nemoguće da Beograd nije za to znao. Ne samo to nego da je mogao i prekinut i očitno prekinuo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zato što je gospodin Major vama objasnio da je bio u kontaktu sa Beogradom?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nije objasnio izravno, jer nije mogao dobiti vezu sa mnom nego je objasnio to gospodinu doktoru Zvonimiru Šeparoviću, tadašnjem ministru vanjskih poslova Hrvatske i to je gospodin Šeparović meni prenio, jer je on uspio dobit mene.

TUŽILAC NAJS: Hvala, gospodine Poljaniću. Vi ćete sada biti ispitivani od druge strane.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, koliko vremena ću imati?

SUDIJA MEJ: Razmotrićemo to detaljno tokom pauze, ali čini mi se negde oko dva i po sata.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Poljaniću, vi ste počeli vaše svedočenje sa izborima 1992. godine, kada ste bili izabrani za gradonačelnika Dubrovnika?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate, to su bili inače ne samo lokalni izbori na kakvim ste vi izabrani nego i republički izbori za Sabor Hrvatske, da li se sećate da je te 1990. godine većina Srba ili rekao bih listom Banija, Kordun, Istočna Slavonija i tako dalje glasala za nekadašnji Savez komunističara Hrvatske, odnosno Račanovu stranku i da su čak 21 od njih izabrani u Sabor na listi bivšeg Saveza komunista Hrvatske, Račanove stranke, odnosno da je većina Srba u Hrvatskoj glasala tada za bivši Savez komunista Hrvatske.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Istina je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to tačno?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, ako je to tačno kako možete u svojoj izjavi da tvrdite, ja je doduše nisam dobio na srpskom, ali evo ovo što sam dobio na engleskom, vi kažete: "Posle pada Berlinskog zida (Berlin wall) Srbi su videli šansu da realizuju nekakvu tobožnju ideju o Velikoj Srbiji". Kako možete to da tvrdite? Evo kad konstatujemo tu činjenicu koju smo konstatovali?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Pa vi dobro znate da ta ideja o stvaranju Velike Srbije nije rođena tad, makar ovo nije sat povijesti ovdje, ali možemo, mogu na to odgovoriti. Nije ona rođena tad nego puno, puno, puno prije. A rušenjem socijalizma, odnosno komunizma kao nekakvog, ajde u tom vremenu još svjetskog sustava, na prostorima bivše Jugoslavije očito su se po mišljenju nekih ljudi stvorili uvjeti za realizaciju upravo tog u svakom slučaju iracionalnog projekta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa taj projekat kao što znate nikad nije postojao, a tezu Velika Srbija je još na početku prošlog veka, odnosno posle Berlinskog kongresa (Berlin Congress) i okupacije Bosne i Hercegovine lansirala Austrija (Austria) kao opasnost od Srba na Balkanu. Pa to su istorijski fakti, pa vi bi to morali znati.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ta ideja je lansirana i prije toga i vi to dobro znate, ali mislim da nema nikakvog smisla o tome razgovarati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema potrebe da se oko toga, nema potrebe da se oko toga objašnjavamo.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Perfektno vi to znate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja znam zaista perfektno.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I znam da je to i čija ideja i kako je uspostavljena, a znaju i oni doduše. Molim vas, vi ste ovdje pokazali dokument o formiranju, o ideji formiranja Dubrovačke Republike, taj pokret za Dubrovačku Republiku. Recite mi je li iko iz Srbije učestvovao u tome da vi znate? Ne, nije, nije bitno uopšte da sad govorite nešto što pretpostavljate, samo da vi znate, je li iko iz Srbije učestvovao u tome?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam za kontakte, izravne kontakte nekog iz Srbije sa bilo kim iz tog, ajde, pokreta ili odbora, kako ćemo ga nazvati, za restauraciju Dubrovačke Republike, ali postoji nekakva, postoji nekakva logika razmišljanja. Istina, na osnovu pretpostavke se ne može suditi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja inače ne nazivam gospodine Poljaniću, ja čitam ovo što piše ovdje, dole piše pokret za pa sam zato i rekao da je pokret. A inače ovdje piše, kaže, demilitarizirana, mislim piše u hrvatskoj verziji srpsko-hrvatskog ili hrvatsko-srpskog ili sada hrvatskog jezika, piše: "Nova moderna demilitarizirana i demokratska Dubrovačka republika pod zaštitom susjednih republika i Ujedinjenih naroda", znači, pod zaštitom Ujedinjenih nacija (United Nations), susjednih republika. Pa kao što znate Srbija nije susjedna republika kada je reč o Dubrovniku. I kao što znate, mnogo je daleko od Dubrovnika. Da li vi ikakvu vezu Srbije vidite uopšte sa događajima u Dubrovniku, gospodine Poljaniću?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Kao što vi znate nije, ali bila bi. I to dobro znate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Poljaniću doći ćemo na ove činjenice o kojima ste vi svedočili. Dakle, niko iz Srbije, po vašem znanju, nije. A jeste li vi imali ikakav susret povodom svih ovih događaja u Dubrovniku sa bilo kojim predstavnikom Srbije?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne, makar su visoki dužnosnici iz Srbije šetali po Dubrovniku u vrijeme dok sam ja bio predsjednik općine. Vi ste kod svjedočenja predsjednika Republike Hrvatske gospodina Mesića rekli kad vam je primjetio da su mnogi dolazili u Knin i okolo, a vi ste tad rekli pa dovoljno je da su se javljali općinskim predstavnicima, e ti predstavnici se nisu javljali meni. Recimo, jedan od njih ste bili i vi u moje vrijeme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kao što znate, a ako ne znate, ja sam više od 10 godina letovao tamo, i kad sam na letovanju sa porodicom bez ikakvog drugog posla, zaista nisam smatrao obaveznim da se javljam opštinskim vlastima.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ma nije meni bilo do susreta sa vama, da se razumijemo, ali govorim samo o redu. U isto vrijeme, znam da ste se susretali sa nekim drugim ljudima koji su vama, istina, odgovarali. Ali, dobro, nemojmo gubiti vrijeme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro gospodine Poljaniću. Ja sam inače voleo da letujem u Dubrovniku i kao što znate, to je bar poznato u vreme tih događaja kad su prve vesti došle do mene ja sam tada bio u Hagu (The Hague), bio je i Tuđman, bio je lord Karington (Peter Carrington), i osudio sam svako nasilje na području Dubrovnika i Srbija, rukovodstvo Srbije, i ja lično svi smo osudili. Da li vi uopšte imate bilo kakvo saznanje o bilo kakvoj vezi sa bilo kojim od tih događaja u Dubrovniku?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mislim da se o tome dovoljno govorili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi govorite o tome da je JNA napala Dubrovnik, pa da je JNA okupirala teritorije, pa da je i tako dalje, već da ne ponavljam da ne bismo gubili vreme. Svi događaji o kojima govorite su iz 1991. godine. Je li tako?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne svi. I iz 1992. godine, pa neki dan sam rekao čak i do 1995. godine. Zadnja granata iz Trebinja je pala 1995. godine i ubila troje mladih nevinih ljudi na plaži.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim o ovim događajima koji su glavni predmet vašeg svjedočenja. Da li je neko od nekud ispalio granatu 1995. godine i da li je iz Trebinja ili odnekle drugo, ja zaista ne bih se u to upuštao. Da li ste vi svesni činjenice da je u to vreme 1991. godine postojala SFRJ i da je Jugoslovenska narodna armija bila na prostorima Jugoslavije,

dakle, na svojoj sopstvenoj teritoriji u vreme svih tih događaja koje ste sad opisivali, u septembru, oktobru, novembru, decembru 1991. godine, dakle, svu tu dramatiku, da je ona, JNA tada bila na svojoj teritoriji?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: A da li ste vi svjesni toga da je Hrvatska 21. šestog proglasila nezavisnost i ni malo u suprotnosti sa ustavom na kojega se vi pozivljete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa gospodine Poljaniću, ako mi već postavljate pitanje, iako ja ovde postavljam pitanja, a ne vi, ja ću da vam...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja sam, ja sam ipak odgovorio.

SUDIJA MEJ: Mi ćemo ovde da uvedemo malo red. Gospodine Poljaniću, molim vas da se koncentrišete samo na to da odgovarate na pitanja i obojicu molim da se prisetite da sve to što govorite treba da se prevede. Pravite pauze.

SVEDOK POLJANIĆ: 25. šestog 1991. godine Hrvatska je proglasila nezavisnost i mi smo po našim shvaćanjem u skladu sa tadašnjim ustavom te države o kojoj vi govorite, Jugoslavije, bili slobodni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li ste pročitali, pošto govorite da je to sve urađeno na ustavan način, mislim ta nasilna secesija Hrvatske da je urađena na ustavan način, da li ste možda pročitali knjigu ili ono što je o tome napisao bivši predsednik ovog nelegalnog Suda Kaseze (Antonio Cassese), gde stoji da vi niste imali legalnog osnova za otcepljenje i da ste to uradili nasilno? Da li ste možda pročitali to?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nisam to pročitao.

SUDIJA MEJ: Ne, ne. O ovome smo detaljno raspravljali sa prošlim svedokom. Mi smo doneli odluku da je to irelevantno. Što se tiče ovog svedoka, on samo svedoči o tome šta se desilo, a on kaže da je Hrvatska bila nezavisna. Ukoliko se neko pravno pitanje zasniva na tome mi ćemo na kraju krajeva utvrditi koja je istina. A sada dajte da nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ - PITANJE: Pošto ste objasnili da je tu negde od 1. oktobra počelo pucanje.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Prije toga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Prije toga. Negdje oko 15. devetog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li sećate...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Na sam grad, na sam grad 1. desetog je počelo na sam grad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1. oktobra. Dobro.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: U Konavlima je počelo još ranije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja sam zapisao ono što ste vi govorili, tako samo se na to pozivam.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sad da ne istražujem sve šta je.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Poljaniću, ja imam ovde ispred sebe konstatacije i zaključke Skupštine Republike Crne Gore od, sad ću da pogledam samo tačno, 8. oktobra 1991. godine, sednica skupštine je bila. Da li vam je poznato da je 1. oktobra bila komemorativna sednica celog rukovodstva tamo zbog pogibije mladića koji su bili na granici Crne Gore i Hrvatske i koji su ubijeni upravo od ovih vaših snaga koje su bile locirane u dubrovačkoj regiji?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Na granici?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da i to na teritoriji Crne Gore ubijeni.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja garantiram da to nije istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vatrom sa vaše strane i ubijeni od strane snaga koje su bile locirane upravo na vašem području.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Garantiram i potpisujem da je to neistina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Uzmite novine pa pogledajte komemoraciju.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Garantiram i potpisujem ni jedan jedini Crnogorac ili Srbin sa, na teritoriju Crne Gore 1. 10. sa strane Hrvatske nije ubijen, ni jedan. Garantiram.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1. oktobra je bila ta komemoracija, a to...
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Znači da su ubijeni prije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Laž. Čista laž.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi ste i za ove dokumente koji su vam sad prezentirani, a koji govore drukčije od vas rekli da je laž, ali doći ćemo mi i na vaše. Oni kažu ovde, je li i ovo laž, molim vas: "Rat koji se vodi na graničnom pojasu Republike Crne Gore sa Republikom Hrvatskom nametnut je Jugoslovenskoj narodnoj armiji od strane Republike Hrvatske. Rat je dokaz da prijete hrvatskog državnog rukovodstva i teritorijalne pretenzije prema Boki Kotorskoj i drugim područjima Republike Crne Gore nijesu bile prazne prijete. Granica Republike Crne Gore sa Republikom Hrvatskom je ugrožena agresijom ustaških formacija Republike Hrvatske". Je li to netačno?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Apsolutno netočno, čak toliko netočno da nisam očekivao da ćete se takvim netočnostima izlaziti.

SUDIJA MEJ: Ne. Gospodine Poljaniću, molim vas, imajte u vidu da ovo nije pitanje za raspravu. Vi ste u Sudu. Samo odgovarajte na pitanja. Vama se ta pitanja možda čine provokativna, ali samo odgovarajte.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam čitam zaključke Skupštine Crne Gore.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Bilo je tu i drugih...

SUDIJA MEJ: I svjedok kaže da to nije tačno. Možda su to neki zaključci, on kaže da to nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato, dobro, pošto nije istina ovo oko teritorijalnih pretenzija, vama nije poznato ništa o teritorijalnim pretenzijama u to vreme o kojima se govorilo, pretenzijama Hrvatske prema Boki Kotorskoj, Bosni i Hercegovini i tako dalje, ništa?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li vam poznata "Lipanjaska povelja"? Jeste li čuli za "Lipanjasku povelju"?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta piše u "Lipanjskoj povelji"? Hrvatska teritorija uključuje i teritoriju Bosne i Hercegovine, Boku Kotorsku i tako dalje.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dopuštam da je ponekad bilo nekih nespretnosti, ali stvarnih pretenzija Hrvatske prema Boki Kotorskoj nije bilo niti ih ima sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Onda su oni, od tih što vi dopuštate, da je bilo nekih eto takvih pretenzija...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nisam rekao pretenzija nege nespretnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nespretnosti, dobro, dobro, nespretnosti. Je li tačno ovo bar što kažu u zaključcima svojim, da "Crna Gora nema svoju vojsku", pretpostavljam da ćete se sa tim složiti, "već vojni obveznici ove Republike na osnovu saveznih propisa koje Crna Gora i dalje poštuje, što je odraz njene jugoslovenske orijentacije i odlučnosti da brani jugoslovenske institucije, učestvuju u borbenim operacijama JNA protiv ustaških vojnih snaga. Time dilema da li je Crna Gora u ratu ili ne postaje bespredmetna. Crna Gora Jugoslaviju doživljava kao državnu zajednicu i dosledna je u opredeljenju da se sve promene u ovoj zemlji moraju vršiti mirnim putem" i tako dalje.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Na teritoriju dubrovačke općine nije bilo ama baš nikakvih ustaških snaga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim samo...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: A što je bilo u Crnoj Gori, to je njihov problem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim samo o tome...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: I ja govorim samo o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možete li da potvrdite ili osporite činjenicu da, pošto je mnogo bilo napada na Crnogorce, da je Crna Gora nešto uradila da oni ovde lepo govore o tome da oni nemaju svoju vojsku i da su njihovi rezervisti učestvovali u JNA, jer poštuju Jugoslaviju, jugoslovenske institucije i tako dalje? To vam je valjda poznato. I zalažu se naravno za mirno rešenje, a ne za nasilje. A dobro, pošto kažete da je bilo nespretnosti da li je opet sa druge strane gospodine Poljaniću ikad Srbija ili Savezna Republika Jugoslavija kasnije izrazila nekakve teritorijalne pretenzije prema nekom delu

van svoje teritorije? Da li vam je to poznato?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Apsolutno mi je poznato, jer u rat, ajde sad govorimo o jugu Hrvatske, u rat na jugu Hrvatske otišlo se isključivo zbog teritorijalnih pretenzija prema Hrvatskoj, a u ratu na jugu Hrvatske sudjelovala je srpska i crnogorska vojska. Kako ćete je vi zvati, da li jugoslavenska ili ne, to je sad stvar dogovora. To su bili srpski i crnogorski vojnici, ja sam ih vidio svojim očima. Imali su uperene ovako, njih stotinjak, puške u mene na tim nazovimo pregovorima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Poljaniću, pošto verovatno su bili sa puškama i uniformama, je li tako, a kako ste znali da su Srbi i Crnogorci? Da li ste mislili da ima možda neki Makedonac, neki Bugarin, neki Hrvat, neki Mađar, neki Rumun, Rusin, Musliman, a bilo ih je mnogo svih nacionalnosti u Jugoslovenskoj narodnoj armiji?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: I svih vrsta oznaka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako, vi ste imali JNA ili neku drugu vojsku tamo?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Rekao sam, i svih oznaka. Bili su u uniformama JNA sa raznoraznim oznakama. Bilo je i petokraka i kokarda, ja vidio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Uniforme JNA nisu imali nikakve kokarde.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Jesu. Ja vidio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Poljaniću. Ja ne mogu da vam tvrdim šta ste vi videli, ali vam kažem da JNA nisu imale.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja mogu tvrditi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste objasnili ovde da je, da je eto bila pretenzija da se zauzme Dubrovnik, pa onda ste pomenuli Split, Šibenik, Zadar i tako dalje.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro gospodine Poljaniću, evo da ipak nekakvo pamćenje, a i dokumenti govore, zar nije upravo obratno, zar nije upravo u gradovima širom Hrvatske došlo do blokadi kasarni JNA, upra-

vo tamo do ukidanja struje, vode, snabdevanja i pucanja po kasarnama JNA? Da li se sećate, ovde smo na primer puštali telefonski razgovor između tadašnjeg saveznog sekretara za narodnu odbranu Veljka Kadijevića i pokojnog predsednika Hrvatske Franje Tuđmana, gde Kadijević traži da se poštuje sporazum potpisan sa lordom Karingtonom u Igalu i posebno naglašava toga dana izuzetno teške napade na blokiranu kasarnu u Šibeniku da to prestane, da se omogući da se vojska skloni odatle i tako dalje? Da li, da li se vi sećate blokade kasarni i napada na kasarne i tako dalje? Da li je upravo bilo obratno, da nije vojska napala nikakav Šibenik ili Zadar nego je došlo do blokade kasarni i do napada na vojne objekte i pripadnike JNA u Hrvatskoj, ne samo u Šibeniku i Zadru nego i širom Hrvatske? Je li se sećate toga?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: To što ste vi rekli nije tačno, odnosno djelomično je tačno. Blokadi je bilo, samo se postavlja pitanje kad i što se prethodno dogodilo. Vi znate dobro da ste oružje Teritorijalne obrane prethodno iznijeli iz Hrvatske, a kad je Hrvatska već napadnuta, onda smo morali tražiti nekakve mogućnosti za bar do nekakvog oružja doći. Kao posljedica toga bilo je blokadi. Ali nismo Šibenik napali mi, napali ste ga vi i to ne zbog blokade. Nismo Split napali mi, napali ste ga vi i to ne zbog blokade. Nismo Zadar napali mi, napali ste ga vi i opet ne zbog blokade. Napali ste ga isključivo zbog toga što vam je trebao taj teritoriji i nikakav drugi razlog nije postojao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Poljaniću...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Na čelu tog projekta stali ste vi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro gospodine Poljaniću, vaš komentar je vaša stvar.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dobro, i vaš je vaš.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi znate da je to bio sukob vaših paravojnih snaga sa legalnom jugoslovenskom vojskom, njenim jedinicama, njenim garnizonima širom Hrvatske. To vi smatrate netačnim?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije bio nikakav sukob naših paravojnih snaga sa vašim jedinicama, to nije bio nikakav građanski rat, to je bila čista agresija na Republiku Hrvatsku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je to JNA izvršila agresiju na teritoriju na kojoj je bila proteklih 50 godina, molim vas?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Hoćemo se opet vratiti na 25. 6.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Poljaniću, koliko sam ja razumeo vi ste diplomata, je li tako, služili ste u par zemalja i pretpostavljam da su vam poznate neke elementarne norme. Vi znate kad je Hrvatska priznata od strane Ujedinjenih nacija?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to sredina 1991. godine?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dijelom je priznata već 15. 1. 1992. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1992. godine?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, a onda naprijed redom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro. Redom to znamo kako je. Sećate se da je priznanje Nemačke (Germany) i lord Karington koji je predsedavao Konferencijom označio kao posmrtno zvono za mirovne pregovore i tako dalje, prevremena priznanja i sve što se desilo.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Šta je kako ocjenio, ne znam koliko je bitno, bitno je to da je Hrvatska tad početa priznavat i da je nije 15. priznalo samo 12 zemalja nego i više.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I izvršila oružanu secesiju iz Jugoslavije.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ma kakva oružana secesija iz Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, doći ćemo na to. Znači, to o blokadama, napadima na JNA da bi se postigao taj cilj oružane secesije to se nije dogodilo, vi ne znate za to, širom Hrvatske za ubijanje i napade na garnizone i vojnike JNA? To je sve samo čista mašta.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Znam ja, znam ja i za peti mjesec na Plitvicama jako dobro, peti mjesec 1991. godine. Znam ja i za Borovo Selo. Znam ja i za Vukovar. Znam ja i za Dubrovnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to su drugi svedočili, pa nemamo vremena da se time bavimo.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: A pa, molim. Ali vi govorite o vremenu nakon toga, a ja govorim o vremenu prije toga, o uzrocima i posljedicama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro gospodine Poljaniću. Ja sam video ovde da li ste i proglas građanima, jedinice JNA već 20 dana nalaze se u vašem gradu, proglas građanima Cavtata gde oni kažu: "Dugo su vas učili da smo okupatori, mi to nismo", mole za saradnju i insistiraju da se sve to dovede u red, da ne bude napada na vojsku i tako dalje. Da li to govori o jednoj dobroj volji i dobroj nameri ili ne, po vašem?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne, to govori o perfidnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, dobro, dobro. Dobro, vi ste pomenuli kad ste govorili o tim napadima, o njihovoj silini i tako dalje, pomenuli ste da je Jugoslovenska narodna armija bila jedna od najjačih armija u Evropi, ne znam koja po redu, ali spadala, naglasili ste taj, kako bih rekao, aspekt stvari.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa druge strane, vi eto niste imali nikakvu odbranu?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je onda, rekao bih, blizu pameti ako je takva jedna sila imala nameru da zauzme Dubrovnik, zašto ga nije zauzela?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: To je istina do danas ostalo pitanje za raspravu. Ima jako puno odgovora zašto. Jedan od odgovora je to što bi ipak bila izgubila toliko vojske, toliko ljudi da ne znam da li bi to mogla opravdati pred, ajde u ovom slučaju Crnom Gorom. Drugo, činjenica je da je vama Dubrovnik trebao prazan. Vi dobro znate, ili bar relativno prazan, vi dobro znate da je Dubrovnik i dubrovački kraj Konavle etnički potpuno čist, skoro potpuno čist. Šta će vama Dubrovnik sa 88 posto Hrvata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hajte, gospodine Poljaniću.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ma nemojte.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nećete valjda da, nećete valjda...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: A zbog čega ste istjerali 35.000 Hrvata.

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da završi. Ne. Ne, gospodine Milošević, dozvolite svedoku da završi.

SVEDOK POLJANIĆ: Tko je isterao 35.000 Hrvata iz Dubrovnika? Zar sam ih ja istjero ili neko od rukovodstva Dubrovnika?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Poljaniću...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Oni su bili prisiljeni otić u... Zbog vaših granata, borili su se za život.

SUDIJA MEJ: Svedoku morate da omogućite da završi. Molim vas, napravite pauzu zbog prevodioca. Vi ste odgovarali na pitanje kada ste bili prekinuti. Da li želite još nešto da dodate u vezi sa pitanjem zašto nisu zauzeli Dubrovnik? Da li želite da još nešto dodate onome šta ste rekli?

SVEDOK POLJANIĆ: Mogu ja govoriti još drugo, ali mislim da je, da sam rekao bitno.

SUDIJA MEJ: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažete zbog naših ili zbog mojih granata, Srbija je predaleko, da li ste vi možda videli da je to neka vojska specijalno došla mimo JNA iz Srbije da napada Dubrovnik?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Vidio sam, ima ovde jako puno dokumenata koji to govore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da je iz Srbije neko došao?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da. Vidio sam ih prije tri dana, vidio sam ih u to vrijeme u Dubrovniku posebno, ne posebno nego onda nakon što je jugo-vojska, kako je vi zovete, napustila te krajeve. Ti dokumenti su pohranjeni ovdje u Sudu. Ja sam ih vidio prije tri, prošli tjedan kad sam bio tu. Pokazat će vam ih, ima ih jako puno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne govorim jugo-vojska, ja govorim Jugoslovenska narodna armija, Jugoslovenska narodna armija u 1991. godini.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dobro, dobro. Tako kako je vi zovete. Tako kako je vi zovete oni, upravo oni, čak su se i potpisali mnogi, rekli iz kojih su jedinica, odakle su.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislite pripadnici Jugoslovenske narodne armije?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, da, sa teritorija Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa oni su bili iz svih krajeva Jugoslavije.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Pa dobro, a Bože moj, vi ste me pitali, ja sam vam odgovorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa govorite o pripadnicima JNA.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da. Pa vi ste me...

SUDIJA MEJ: Moram obojicu da vas prekinem da vam kažem da prevodioci sa punim pravom kažu: "Molimo vas ljubazno da napravite pauzu između pitanja i odgovora". Dakle, gospodine Poljaniću, ja znam o kakvom izazovu je reč pošto govorite isti jezik, vi ste uvek izloženi tome da želite da odmah odgovorite na pitanje, ali molim vas da napravite pauzu. I to isto važi i za vas gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doduše, mi sad govorimo dva jezika, gospodin Poljanić govori hrvatski, a ja govorim srpski, samo se eto nekim čudom razumemo.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Suvviše smo dugo živjeli zajedno, zato se razumijemo.

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li vam je palo napamet pošto je JNA takva sila, da nije zauzela Dubrovnik jer nije imala ni nameru da ga zauzme. Da li vam je pala napamet i takva mogućnost, da nikakvu nameru nije imala da zauzima Dubrovnik?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mislim da sam na to pitanje odgovorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada vam je ovde pokazan dokument komande operativne grupe, potpisao Jokić Miodrag, pa ste vi to nazvali ultimatumom, a ovde kaže "predaja i razoružanje svih paravojnih formacija i to takozvanog Zbora narodne garde potpuno, i jedinica MUP-a do broja koji je bio na dan 23. januara 1991. godine, i tu se naglašava da je sporazum Republika Hrvatska", u zagradi Tuđman, potpisao da će to izvršiti. Je li to tako bilo? Jesu oni tražili da vi uradite ono što je Tuđman potpisao u januaru 1991. godine, da se raspusti taj Zbor narodne garde i da se svede na mirnodopske okvire?

SUDIJA MEJ: Dozvolite da se pred svedoka stavi relevantan dokument, a to je tabulator 40 ovog dokaznog predmeta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sada ga je gledao, tu nema spora u tome šta piše, kaže: "Razoružavanje civilnih osoba na području dubrovačke regije, izručivanje bivših oficira JNA sa kojima nisu regulisani odnosi..."

TUŽILAC NAJS: To je dokument 40.

SVEDOK POLJANIĆ: Ovo je drugi dokumenat.

SUDIJA MEJ: Izvinjavam se moja greška, reč je o tabulatoru 39. Svedok treba da ga ima ispred sebe, pre nego što vi postavite pitanje. Svedok sada ima dokument, a šta je vaše pitanje gospodine Milošević, u čemu je suština.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi smatrate nekakvim kriminalnim aktom to što vojska traži, evo ove objekte, to preskačem jer napuštanje tih objekata traži, to je toliko notorno, onda vraćanje vojne opreme vojnih obveznika koji su je primili na ruke, razoružavanje civilnih osoba na području, znači razoružavanje paravojnih formacija koje ugrožavaju bezbednost na tom području, predaja i razoružanje paravojnih formacija i po sporazumu koji je Tuđman potpisao da će izvršiti 23. januara 1991. godine? Šta ima tu, molim vas, šta vojska, šta vojska traži, šta ustvari nije imala potpunog zakonskog osnova da traži od vas i kakav je ovo kriminalni akt koji je time počinjen?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mislim da je i na ovo odgovoreno, ali mogu još jedanput ponoviti. Nije postojalo, ovo ne zaboravite je predato meni 12. 10., tad nije postojalo u Dubrovniku nikakvih paravojnih formacija, postojala je legalna vojska koju je čak i ta vaša vojska priznala, jer je dan prije ovog dokumenta od nas tražila da dovedemo predstavnika hrvatske vojske na pregovore, od ovog datuma i mi smo legalnog predstavnika hrvatske vojske doveli na ove pregovore sutradan 12. 10. To je bio doktor Antun Karaman.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, oni znači nisu znali da je to legalna vojska pa su onda ovako napisali, a legalnu vojsku pozvali.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ma ne, oni su ovo napisali samo da bi im bio ovo alibi za napad dalje, za napadanje dalje, oni su znali da mi nemamo nikakvih paravojnih formacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ste opisali, sad ćemo da dođemo na to što vi imate. Vi ste govorili evo kako su vas sačekali tamo na pregovorima sa Jokićem, je li tako?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne, ovo je bilo sa Zecom, a dan prije je bilo sa Jokićem na razaraču Kotor, dan prije sa Jokićem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam zapisao ovde da ste rekli sa Jokićem 11. oktobra, je li tako?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bio, ne znam nabrojali ste između ostalog nabrojali ste da je bio i prevodilac. Je li tako?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ali ne zbog naša dva jezika nego zbog plavih promatrača.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naravno. Pa upravo sam to hteo da potvrdite.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, to što ste malopre govorili kako su posmatrači sa neba pali i odjednom se pojavili, eto a inače bi vas ubili, pa ti su posmatrači bili, valjda ne sporite to gospodine Poljaniću, sa odobrenjem jugoslovenskih vlasti, Jugoslovenske narodne armije i kretali se u zoni u kojoj je ta Armija imala kontrolu. Je li to sporno?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dopuštam i tu mogućnost, ali tvrdim da mi nismo znali da će doći. Oni su se odjedanput stvorili, kako ne znam. To sam rekao i neki dan, rekao sam sada i to evo već treći put. I dobro je da su došli, da se razumijemo, dobro je da su došli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I imali su ovi spremljenog prevodioca zato što nisu ni očekivali da će da se odjednom pojave posmatrači, a oni ne znaju gde su posmatrači...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Oni su došli puno kasnije, ali dobro sad o tome, to smo već prošli nekoliko puta. Možemo opet ako hoćete i ako imate vremena možemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nemam ja mnogo vremena, meni je određeno vrlo malo vremena da vas pitam, pa ću zato da gledam da

pređem što je brže moguće po pitanjima. Vi ste rekli da su se ljudi u Dubrovniku jako veselili zbog promene od komunističke u slobodnu zemlju.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vi smatrate da je Jugoslavija pre toga bila neslobodna zemlja?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pošto kažete da je izvestan broj Srba učestvovao u formiranju ogranka Srpske demokratske stranke koja je zagovarala vrlo nacionalistički program, a kako to stoji u vezi sa onim što smo na početku konstatovali, da su Srbi većinom glasali za Savez komunističke Hrvatske?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mi smo, budući da smo stvarno bili demokratska vlast čak bili i zanemarili tu činjenicu makar je na tim skupovima bilo vrlo, vrlo, to vi dobro znate, vrlo malignih izjava i još malignijih pjesama počevši onu o Slobu i salati, to dobro znate, je li.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam. Ne znam zaista.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne znate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ni ne znam pesmu.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: "Ajde Sloba fali nam salate, bit' će mesa klat' ćemo Hrvate". I takvih je bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja zaista ne znam.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne znate za to? Pa to se masovno pjevalo zaboga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa da vas pitam...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: E dobro, oprostite da završim.

SUDIJA MEJ: Molim vas da mislite i na prevodioce.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: I toliko smo demokratski bili raspoloženi da smo predsjednika SDS-a uzeli u jednom vremenu bili da sa nama ide na pregovore sa suprotnom stranom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa što da ne?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: E pa i ja se pitam što da ne, jesmo. Međutim, to je kasnije sve skupa iz poznatih razloga propalo. Smatram da sam bio dovoljno opširan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li vi smatrate da program HDZ od 1989. godine, pa i 1990. godine nije bio nacionalistički?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Bio je po mojoj ocjeni dovoljno nacionalan i bio je po mojoj ocjeni u redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A recite, pošto ste vi tada bili ili već izabrani ili u svakom slučaju se bavili politikom pred izbore...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne, bio sam u bolnici dosta dugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su po Dubrovniku ispisivane parole, "Srbima i psima ovdje nije mjesto", "Ponovo ćemo vas bacati u jame" i slične?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja za to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je počelo iseljavanje Srba iz Dubrovnika tada?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li znate da se prema, to je prema izveštaju Amnesti Internešenela (Amnesty International), ovde imam koje se odnosi na Veljka Zečevića, pominjali ste Veljka Zečevića, Acu Apolonija, Miljenka Reljića, to su sve Dubrovčani koliko razumem, je li tako?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Jeste. Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu oni Srbi ili Hrvati?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Veljko Zečević je moj susjed, stojimo jedno dvadesetak metara jedan od drugoga, intelektualac je, bio je dugo vremena predsjednik Suda, to je star čovjek, danas star čovjek, mi smo u sasvim korektnim odnosima. On je istina u jednom vremenu bio nešto zbog tih stvari procesuiran, ali oslobođen je bilo kakve krivnje i ja to, tu odluku poštujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi znate da je, evo ovo vam je izveštaj *Amnesty International* koji kaže, to je znači upravo u vaše vreme, on je uhapšen zbog optužbe da je osnovao Jugoslovensku nezavisnu demokratsku partiju.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Koliko se sjećam, u moje vrijeme on nije uhapšen. Koliko se sjećam, ne bih to htio tvrditi, ali ja znam da je on u Zagrebu uhapšen, kad, ja ne znam i opet kažem oslobođen je optužbe, prema tomu, ja to poštujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa 12 drugih ljudi iz Dubrovnika srpskog ili crnogorskog, kako kaže, "srpskog ili crnogorskog etničkog porijekla iz Dubrovnika". Čuli ste i za Jovana Pejovića i Milenka Relića?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Svih ih znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj je nešto stariji jer u ovo vreme kad je ovo pisano...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Relić je stariji i on je odvjetnik, poznati dugogodišnji dubrovački odvjetnik. Gdje je sad ne znam, ali ga znam dobro, odlično ga znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je u istom izveštaju ovom *Amnesty International* Milenko Relić takođe od hrvatskih vlasti optužen sa Zečevićem i još jednim advokatom, Jovanom Pejovićem, koji je bio i uhapšen od strane hrvatskih vlasti, isto tako?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Za advokata Jovana Pejovića ne znam, a Relića odlično poznam, a što piše u *Amnesty International*, tu ne znam. Ali to znam da su bili, ali nije, Relić nije bio uhapšen, ni jednog trenutka nije bio uhapšen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, molim vas, pa ovde kaže da je 12 njih uhapšeno?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam da je Relić i jednog sekunda bio u zatvoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Optužen i Pejović, Milenko Relić i tako dalje. Ali da ne ulazimo u to. Je li bilo nekog razloga, jesu to bili nekakvi militantni Srbi i taj Reljić i taj Pejović i Zečević, evo te koje znate, ne tražim da kažete za ove koje ne znate, da budu hapšeni i proganjani?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja opet ponavljam ja ne znam, čak bi mogao i tvrditi da Relić nije bio ni jedne sekunde uhapšen, ali potpisat ne bih baš mogao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, dobro, evo Zečevića'
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Zečević je, istina, bio uhapšen i oslobođen je. I to sam rekao već treći ili četvrti put. Tog Pejovića ne znam. Ko je taj Pejović, nemam pojma, ne znam za njega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nije bitno. Da ne idemo, da ne idemo u ličnosti. Kažem, vi ne smatrate da je bilo razloga da se takvi ljudi hapse?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne, ne smatram.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li smatrate...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Čak sam čuo, ako hoćete, čak sam čuo i to da je gospodin Zečević se vrlo, vrlo lijepo izražavao o toj vlasti koja je tad bila od 1990. godine pa naprijed u Dubrovniku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ma ne, pa bilo mu je divno u zatvoru, mislim, verovatno.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mislim da se sve to skupa dogodilo kasnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Aha.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, mislim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je uhapšen decembra 1992. godine. Ne, on je, ovde kaže decembra 1992. optužen sa...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: To da, a ja mislim da je uhapšen, ja mislim da je kasnije uhapšen. Ali dobro sad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tako piše u ovom izveštaju *Amnesty International*.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Čak mislim puno kasnije, čak mislim puno kasnije da je uhapšen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Drugi pasus glasi vam: "12. decembra 1992. godine Velimir Zečević je bio optužen zajedno sa drugim kolegama srpske i crnogorske nacionalnosti. Dvojica od koosuđenih, Jovan Pejović, star 37 godina i Milenko Relić, star 70 godina su advokati. Velimir Zečević je trenutno jedini optuženi koji je uhapšen i biće gotovo sigurno jedini optuženi koji će biti prisutan na suđenju", a ovi ostali su kao pobjegli. Prema tome, taj je bio u zatvoru i u to vreme, a optužen je 12. decembra. Znači, u zatvoru je od pre tog vremena po onome što ovde piše.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mislim da je tu neka greška. Ja mislim da je, mislim da je puno kasnije on završio u zatvoru, ali sad ne bih mogao tvrditi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da vas pitam, ja vas pitam, dakle, u kontekstu pitanja u kojoj su meri, po vašem mišljenju, kad je HDZ došao na vlast i počeo progon Srba, u kojoj su meri...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nije HDZ počeo u Dubrovniku progon Srba, sasvim sigurno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Slažem se potpuno da nije počeo u Dubrovniku, nego je počeo u drugim mestima u Hrvatskoj.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja za to nisam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali, dobro. Da li su Srbi diskriminirani u Dubrovniku?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, je li bilo otpuštanja iz policije, na primer?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A što, je li to nije neprijateljsko ponašanje?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Bilo je otpuštanja, ali to nije, nije to diskriminacija. Svi su zadržani, otpušteni su samo oni koji nisu htjeli obući hrvatske uniforme. A bili ih vi otpustili?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, bili su otpušteni, ali vi navodite samo taj razlog.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite molim vas, koliko je kuća srušeno srpskih u Dubrovniku?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mislim da smo o tome već prošli tjedan govorili. Optuživali ste me, ne vi, optuživala me je vaša vlast i novine su o tome pisale da sam ja osobno, mislim da je "Politika" pisala na naslovnoj strani ili na drugoj, ne znam, "Poljanić srušio 400 srpskih kuća u Dubrovniku". Samo jedna od laži. Te kuće, najprije nije ih srušeno 400, drugo nisu to bile sve stambene kuće, bilo je nekoliko stambenih kuća. Mi smo kada smo došli 1990. godine naslijedili preko 7.000 bespravno izgrađenih objekata. Bilo je tu i kokošinjaca i raznoraznih gospodarskih objekata, ali je bilo i stambenih kuća. Mislim da ih je šesdesetak, opet kažem objekata od kokošinjaca do stambene kuće srušeno i to samo one koje se ni po kojem kriterijumu nisu mogle uklopiti, nisu se mogle legalizirati i to nakon što su iscrpljena sva pravna sredstva da ih zaštititi. One su srušene, ali to nisu bile srpske kuće, to su bile i hrvatske, i muslimanske i srpske kuće, sigurno. Eto tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Poljaniću, ja sam vas pitao jesu li kuće rušene? Vi tvrdite u stvari da kuće nisu rušene.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ovo što sam rekao ovo je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo što vi kažete...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Jesu, ali na ovakav način...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Zaustaviću vas obojicu. Ono što je svjedok rekao je da su kuće uništene, ali ne na diskriminacijskoj osnovi, već zato što su podignute bez dozvole. To je rekao i ranije i to je ponovio i danas. Ako imate neke dokaze koji su suprotni tome, vi možete da izvedete te dokaze, ali nema svrhe da sada o tome raspravljate. Gospodine Poljaniću, recite nam sljedeće molim vas. Izvještaj *Amnesty International* vam je predstavljen i u tom izvještaju izgleda piše da je 12 Srba ili Crnogoraca iz Dubrovnika uhapšeno i da su to uradile vlasti u Dubrovniku u decembru 1992. godine. Mislim da ste se složili sa tim da ih nije trebalo uhapsiti, ali vi ste znali detalje samo o jednom od njih. Tako sam ja to shvatio. Možete li da nam kažete sledeće. Šta znate o tom celom predmetu uopšteno govoreći?

SVEDOK POLJANIĆ: Gotovo mogu tvrditi da ih 12 nije uhapšeno. Znam da ih je nekoliko, pa evo konkretno sad znam samo za gospodina Velimira Zečevića koji je inače, opet kažem moj susjed koji je bio dugo vremena

predsjednik Suda, on je stvarno bio uhapšen i on je oslobođen optužbe. Nekoliko ih je optuženo, ali ne i uhapšeno. Nekoliko ih je u odsutnosti i suđeno, ali u zatvoru nisu bili. Općenito o tom predmetu znam jedino to da je tad, i opet kažem mislim da to nije bilo 1992. godine, da je bilo kasnije, ali dobro. Ne sjećam se točno datuma pa, ovaj, ne mogu tvrditi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo vam pred vama, pred vama vam je...
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Vidim, vidim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izveštaj *Amnesty International*.
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Vidim, vidim. To su bili ljudi koji su tad u to vrijeme bili optuženi za suradnju sa drugom stranom. Kolika je njihova bila krivnja, ja to tvrdit ne mogu, u slučaju gospodina Zečevića očito tvrdnje nije bilo, jer je on oslobođen optužbe. Prema tomu, o njemu jedino mogu govorit, o ostalim ne. Neke od njih i ne poznam, recimo ovog Jovana Popovića nemam pojma ko je to, Miljenka Relića znam, znam da on nije u Dubrovniku, a ove druge ne znam. Eto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da ne gubimo vreme. Samo da idemo dalje, ako je moguće. Vi navodite u izjavi da je JNA pucala na i oko vlastitih sela u Crnoj Gori i Hercegovini.
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Hoćete ponovit, nisam čuo, skinuo sam ovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imam ovde pod znacima navoda, govorate kako je JNA pucala na JNA i oko vlastitih sela u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori, u Hercegovini i Crnoj Gori.
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Istina je to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je pucala tamo, šta to znači oko "vlastitih sela", šta je to? Objasnite mi pojam "vlastita sela JNA", kakva "vlastita sela JNA"?
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ako smo se, ako smo se dobro razumjeli, ako sam dobro razumio vaše pitanje onda se radi o ovomu. Pred početak rata, dakle, u početku devetom mjeseca ta vojska o kojoj vi govorite, ta JNA, ako ćemo se složiti da se tako zove, je stvarno pucala i po crnogorskim selima, istina i po konovalskim selima, ali i onda je u javnost davala informaciju da mi pucamo. Mi najprije tamo nismo imali nikoga ko bi pucao, a

oni su na sva usta govorili i na radio, i u novinama, je li, kako hrvatski plaćenici, Kurdi, ustaše i kako li ste nas sve nazivali, je li, pucaju sa namjerom da osvoje Boku. Na taj način se regrutiralo jako puno ljudi u Crnoj Gori koji su išli kasnije na Dubrovnik. Ja opet kažem i tvrdim i potpisujem da ni jedan jedini metak nije ispaljen sa strane Konovala na Crnu Goru, doslovno ni jedan metak ni iz revolvera, a kamoli iz nekakvog topa ili minobacača ili ne znam kako se sve te vojne naprave zovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, gospodine Poljaniću...

SUDIJA MEJ: Sada je trenutak za pauzu, ali pre nego što to uradimo, gospodine Milošević da li želite da se ovaj izvještaj *Amnesty International* uvede kao dokazni predmet?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da. Možete ga uzeti.

SUDIJA MEJ: Molim vas da vidimo izvještaj.

TUŽILAC NAJS: Ne u vezi sa tim, ali jedna druga tema pre nego što napravimo pauzu.

SUDIJA MEJ: Da ovaj ćemo dokument uvesti u spis. Molim vas dajte nam broj dokaznog predmeta.

sekretar: To je dokazni predmet odbrane 71.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite gospodine Najsa.

TUŽILAC NAJS: Nije ništa u vezi sa svedočenjem ovog svedoka. Jasno je da nećemo raspravljati o proceduralnim pitanjima pre treće sednice danas. Ima nekih dodatnih dokumenata koji bi mogli da budu korisni Pretresnom veću, koje ćemo tada podeliti tako da, ako bismo mogli da imamo dve kratke pauze, onda bismo mogli dva dokumenta da podelimo sada. Dokumente ste videli ranije, u nekom ranijem formatu, to su dokumenti u kojima su zabeležena svedočenja na sistematski način, jedan je za Kosovo, i on je već u dokumentaciji, a drugi je za Hrvatsku i povezan je na ovaj način tako da, ako bismo mogli to ranije da podelimo, onda biste vi imali priliku da ih pogledate makar na kratko.

SUDIJA MEJ: Da. Sada ćemo napraviti pauzu na 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Poljaniću, koliko sam ja razumeo, vi tvrdite nešto neverovatno, a to je da je JNA otvarala vatru na, da je JNA ubijala na teritoriji Crne Gore. I tih osam ljudi koji su ubijeni na grani-
ci i čija je komemoracija bila 1. oktobra, njih nisu ubile vaše snage nego JNA.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nisam to tako rekao. Ako je bilo ubi-
jenih onda tvrdim da su ubijeni na teritoriju Hrvatske, ako je bilo sa strane
Crne Gore ubijenih, odnosno Srbije tih, te vojske. Prema tomu, ne radi se
o tomu da su naši ljudi pucali i ubili njih sa crnogorske strane, to ja nikada
nisam rekao. Ja sam samo tvrdio da naši ljudi na crnogorsku stranu pred
početak rata, uopće nisu ispalili ni jedan jedini hitac, to sam rekao. A ti
mrtvi o kojima vi govorite, da ih je bilo osam vjerujem, oni su, ako su
poginuli onda su poginuli sigurno u borbama na hrvatskoj strani i to ne
nikako u pograničnom području nego duboko na hrvatskom teritoriju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A i oni pobijeni kod Ravnog, i ono nisu
uradile vaše snage, jer vi kažete to nije na teritoriji opštine Dubrovnik.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja za mrtve u Ravnomu u tom vremenu
ne znam. To sam rekao nekoliko puta, to sam rekao i u ovoj izjavi i to gov-
orim i sad. Ne znam, čak ne znam i da su tamo bile bilo kakve borbe tad.
Znam da je nakon toga Ravno srađeno sa zemljom, to znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Doslovno srađeno sa zemljom, ni
jedna kuća nije ostala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, gospodine Poljaniću, je li
Dubrovnik za vreme događaja o kojima vi ovde svedočite imao neko infor-
mativno sredstvo? Kako ste informisali građane Dubrovnika o onome što se
tih dana događa?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, "Radio Dubrovnik".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste imali i neke novine?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Novine?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: "Dubrovački vijesnik" tad nije izlazio, izlazio je onaj što je Lang bio organizirao na, kako se to zvalo, ne sjećam se više kako se to zvalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je u to vreme...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Pa vi znate da tiskaru nismo imali, odnjeli su je, vaša vojska ju je odnjela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne znam...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da je nešto vojska odnela...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Sve je odnjela do čega je došla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li vi imali neku vrstu ratnog izdanja "Dubrovačkog vjesnika"?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Bila je, bila je neka vrsta, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, sobzirom da ste gradonačelnik u to vreme bili, da ste bili zainteresovani, pretpostavljam, da dubrovačkoj javnosti date tačne i pravovremene informacije. To vam je, pretpostavljam bila intencija.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ste to činili preko tog ratnog izdanja "Dubrovačkog vjesnika"?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu li to pouzdane bile informacije koje ste vi davali?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Sve informacije koje smo davali bile su sasvim sigurno pouzdane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa dobro, sobzirom da ste u svojoj izjavi istražiteljima i svedočeći ovde pre neki dan izjavili da je JNA napala gotovo nebranjeni taj region Dubrovnika i goloruk narod, evo ja ovde imam upravo to što ste vi sad pomenuli da ste davali sve tačne informacije i tako dalje, evo vam ga "Dubrovački vjesnik", ratno izdanje od 5. listopada 1991. godine do 4. siječnja 1992. godine, to je dole u zagradi i onda ću vam samo citirati. Ovo je prvi, treći, prvi, samo da vidim, prvi, 5. listopad 1991. godine.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: To je deseti mjesec, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, tako piše, "Dubrovački vjesnik". Na prvoj strani kaže: "Gubici neprijatelja - poginulo je 450 neprijateljskih vojnika, a iz pouzdanih izvora saznajemo da je ranjenih više od 1.000. Uništena su dva neprijateljska zrakoplova, tri tenka, dva oklopna transportera, više od 10 kamiona i ostalih vozila, zarobljeno je ili se predao veliki broj vojnika i rezervi i velika količina vojne opreme" i tako dalje. A onda kažete: "Gubici naših snaga, poginulo šest, ranjeno 75" i tako dalje. To je kratko, taj deo. E sad, kažete: "Poginulo 450 neprijateljskih vojnika, ranjeno više od tisuću, uništena dva zrakoplova, tri tenka, dva oklopna transportera, više od 10 kamiona". Pa recite mi molim vas, kako je to goloruki narod Dubrovnika ubio 450 teško naoružanih vojnika, oborio dva aviona, uništio tenkove, kamione i tako dalje, šta sve piše u ovom "Dubrovačkom vjesniku"?

SUDIJA MEJ: To zavisi, gospodine Miloševiću, to zavisi od izvora informacija i od onoga što piše. Samo trenutak jedan, da li imate primerak tih novina?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo je upravo kopija Dubrovačkog vjesnika koji je izlazio tada i ovde, evo piše "Dubrovački vjesnik, ratno izdanje 1.- 5. listopad 1991. godine".

SUDIJA MEJ: Neka svjedok pre nego što odgovori pogleda odakle citirate, jer pošteno je da ima priliku da to stavi u kontekst, mi jednostavno ne znamo o čemu se tu radi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo tu sam obeležio crvenim...

SUDIJA MEJ: Trenutak. Gospodine Poljaniću, molim vas, pogledajte taj izveštaj i onda ćete nam dati vaš odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Obeležio sam vam crvenom olovkom to što sam sada citirao, a vi pročitajte sve što god želite.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Vidim. Ja ovo što sad imam u ruci prvi put u životu imam u ruci. Odakle je ovo ja nemam pojma, čak ne znam ni tko je ovo tisko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Činjenica je da mi do 5. desetog sigurno nismo oborili dva aviona, sigurno nismo ubili 450 ljudi, to i vi znate, i mogu jedino ponoviti da je ovo prvo, prvi put u životu da ovo u ruci imam. Ja to nikad nisam vidio i nemam pojma uopće kako je do ovoga došlo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi gospodine Poljaniću, zar niste maločas tvrdili da ste imali taj "Dubrovački vijesnik"...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da ste informisali...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da su sve činjenice koje ste davali...

prevodioci: Molimo vas da ne upadate u reč, ovo mora da se prevodi.

SVEDOK POLJANIĆ: Međutim, isto tako sam vam rekao da ovo što sad imam u ruci prvi put u životu vidim i prvi put u životu imam u ruci. Kako je do ovoga došlo, ne znam. Činjenice govore suprotno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da je i to jedna činjenica. A pazite...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne znam koliko je ovo činjenica, ja to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su vaše novine, nisu...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam da li su ovo naše novine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pogledajte sad ovo, odmah ću vam dati da pogledate i taj broj, evo "Dubrovački vjesnik", ratno izdanje, broj 2, od 6. listopada 1992. Listopad je oktobar, je li tako?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Na konovalskom području neprijatelj je tenkovima uspio prodreti do Radovčića, ali trpi velike gubitke u ljudstvu i tehnici. Među brojnim poginulima prema Radio Beogradu je i kapetan bojnog broda Krsto Đurović, komandant VPS Boka, a teško je ranjen i general potpukovnik Jevrem Čokić koji je kriv za uništavanje Konavla i Župe Dubrovačke. Hrabri branitelji su srušili njihov helikopter dok je letio iznad aerodroma." Dakle, evo pogledajte i ovo što sam vam sad citirao. Da li i ovo vidite prvi put ovaj vaš "Dubrovački vjesnik"?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ista stvar, sa tim što je istina da je u to vrijeme, mislim da je točnije 4. 10. admiral Đurović poginuo, u kojim okolnostima govorili smo neki dan, pa nema smisla ponavljat, a ostale, za ove ostale činjenice ja pojmama nemam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ali isto tako piše što niste pročitali: "Sinoć 5. desetog u 18.00 sa raketne topovnjače gađane su Ploče. U tom napadu u svom stanu poginuo je književnik Milan Milišić. Oštećeno je nekoliko kuća i desetak automobila" i tako dalje. Književnik Milan Milišić koji je negdje moj vršnjak, godinu mlađi od mene je bio, jedan krasan čovjek bio, Srbin po narodnosti, poginuo je od vaše granate, a sve vaše novine su pisale da smo ga mi ubili, pa je onda njegova žena koja je također negdje iz Beograda, ne znam, otišla gore i tvrdila vam: "Ljudi nisu ga ubili oni, ubili ste ga vi". Opet su novine pisale kako smo mi ubili srpskog književnika. Ne mogu reći da sam i ovo ikad vidio, ali su neki od ovih podataka točni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači oni koji vam ne odgovaraju nisu tačni, oni koji vam odgovaraju su tačni.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nisam rekao, evo konkretno o Krstu Đuroviću to je tačno da je poginuo, mislim čak da je bio 4. deseti, a ovo ostalo ja, ja to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi ste gospodine Poljaniću pre neki dan ovde objašnjavali kako je JNA pucala na svoj helikopter i da je Đurović u stvari poginuo tako, znači u helikopteru je general potpukovnik, ovaj čije ime je tu, ja sam vama dao sad taj papir pa ga nemam pred sobom,

komandant te vojske na tom području, kapetan bojnog broda što odgovara činu pukovnika, je li tako...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Đurović, i vi ste tvrdili ovde pre neki dan da u stvari je njega ubila JNA.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne, ja sam...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zato što je bio, eto nije imao nameru da napadne Dubrovnik, pa su ga ubili oni sami.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja nisam tvrdio da je JNA niti bilo tko pucao na helikopter, uopće nisam govorio o pucanju na helikopter, samo sam tvrdio da nitko od naše vojske admirala Đurovića nije ubio i to tvrdim i sad i sasvim sigurno je to tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako vi to...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: A prema podacima naših obavještajnih službi, i ne samo njih, ono neki dan sam rekao što sam rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je po podacima vaše obavještajne službe?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Rekao sam i ne samo njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da su sami pucali na svoj helikopter?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nisam rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da su sami pucali na svoj helikopter, na svog komandanta i tako dalje?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nisam rekao da je itko pucao na helikopter, niti sam rekao da je on poginuo od strane pucanja bilo koga na helikopter, ali je činjenica da je mrtav.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, da li želite da postavite još neka pitanja o tim isečcima iz novina. Ako ne, treba da ih uvedemo u spis.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možete da ih uvedete, ali samo još nešto. Molim vas, pogledajte 7. listopada, kažete: "Gubici neprijatelja u poslednja 24 sata više od 60 mrtvih, oko 110 ranjenih, dva zarobljena,

predala se 23 vojnika, a uništena jedna topovnjača, jedan tenk", nije čitko koliko oklopnih vozila, izgleda tri ili pet, "jedan helikopter i 10 kamiona". To je 7. listopad. Da li je i to podatak koji...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Kad bi to sve bilo tačno, onda ne znam ko bi uopće sa suprotne strane bio osto živ. Vi znate da službeni podaci Crne Gore govore oko 150 poginulih na dubrovačkom ratištu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz Crne Gore?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Iz Crne Gore, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa iz Crne Gore, ali JNA nije bila sastavljena samo od vojnika iz Crne Gore.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: I to je tačno, i to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, evo vam i ovaj, pa onda možete da uvedete gospodine Mej (May). A dobro, recite mi onda samo sada molim vas, jeste li ikad od nekoga iz JNA čuli da govori o ideji nekakve Dubrovačke republike ili neke Velike Srbije?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja osobno ne, jer sam ja imao vrlo malo kontakata sa ljudima iz JNA. To, ti moji kontakti su se svodili na pregovore koje smo imali, a ti pregovori, bar onda kad sam ja sudjelovao u pregovorima bili su svega četiri puta. Nikada nismo bili sami ja i još netko nego uvijek je sa naše strane bilo nekoliko ljudi, sa druge strane nekoliko ljudi tako da iskreno govoreći na tim pregovorima nisam ni od koga čuo da inzistira na toj ideji. Međutim, znam da su u Cavtatu kad je Cavtat već bio okupiran neki vojni oficiri, vojnici iz jugovojske o tome govorili. Naime, intenzivno su podržavali tu ideju koja je...

SUDIJA MEJ: Prekinuću vas za trenutak. Ako smo završili sa ovim isečcima iz novina, poslužitelj treba da ih uzme i da sedne. Ta tri isečka će biti zajedno uvedeni u spis.

sekretar: Ova tri isečka biće dokaz Odbrane 72.

SUDIJA MEJ: Hvala. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Poljaniću, da li vam je poznato ko su Bruno Karninčić i Dragan Gajić?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Bruno Karninčić je sudac u Dubrovniku u Okružnom sudu. Gajić je također sudac u Okružnom sudu, sad se to zove Županijski sud, onda je bio Okružni sud.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Obojica su, znači, sudije nekada Okružnog, sada Županijskog suda.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da li je, da li je tad bio Karninčić sudac Općinskog suda ne znam, Gajić je mislim bio već tad, mislim da je bio već tad sudac Županijskog, odnosno tad Okružnog suda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Recite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da su ova dvojica istražnih sudija dubrovačkog Okružnog suda u toku leta 1991. godine izašli na nekoliko desetina uviđaja povodom prijave da je imovina lokalnih Srba bila uništavana u napadima prilikom kojih su korišćene eksplozivne naprave i slično?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne, ne znam to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato, pretpostavljam da vam nije moglo biti nepoznato, jer ste bili gradonačelnik, da prema njihovim izveštajima i zapisnicima sa lica mesta koje su sačinili po službenoj dužnosti više od 50 kuća pretežno lociranih u Župi, Cavtatu i njegovoj okolini, kao i drugim mestima dubrovačke regije, koje su pripadale lokalnim Srbima bilo uništeno u raznim bombaškim napadima prilikom kojih su korišćene različite eksplozivne naprave?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: U kojem vremenu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo tada, znači u toku leta 1991. godine, bombaški napadi na srpske kuće.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja ovde imam...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: U toku ljeta 1991. godine nikakvih bombaških napada na nikakve srpske kuće u općini Dubrovnik nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja, ja za to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Gospodine Poljaniću, samo da vam skrenem pažnju, ja imam ovde izjavu datu upravo drugoj strani, evo izjava svedoka, Gajić Dragan sudija, u kojoj piše, to je dao izjavu 10. do 15. novembra 2000. godine, strana 5, prvi pasus engleske verzije kaže, pošto mi je samo dostavljena engleska verzija: "Incidenti koje pom-injem su podizanje u vazduh ili spaljivanje srpskih kuća uglavnom u Župi i neke u Cavtatu. Ponekad bi ručna bomba bila ubačena kroz prozor. U većini slučajeva nije bilo nikog kući. Međutim, bilo je dva ili tri slučaja kada su ljudi bili kući i kada su bili ranjeni. Više od 50 kuća u srpskom vlasništvu su na taj način bile oštećene od leta 1991. godine do leta 1992. godine..."

SUDIJA KVON: Gospodine Poljaniću, da li ste mogli ovo da pratite?

SVEDOK POLJANIĆ: Od ljeta 1991. godinedo ljeta 1992. godine kako se tu navodi ta područja su bila okupirana od strane jugovojске. Prem tomu, postavlja se pitanje kako je on uopće to mogao znat, kako je on uopće mogao doć tamo, ja tvrdim da uopće nije bio tamo niti je mogao doć tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja mislim...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Prema tomu, oprostite, prema tomu tu se moglo radit isključivo o štetama koje su nastale od granata jugovojске, a ne od nekakvih naših granata. Kako je neko od naših uopće mogao doć tamo kad nikoga nije bilo. To je bilo okupirano područje, zamislite da bi jugovojска pustila nekoga da neko nekome baci bombu u kuću. Ma kako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa naravno da vojska ne bi pustila.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: A pa, a pa onda, kako su ti ljudi uopće mogli, nije mogao ni miš doć tamo, a kamoli čovjek.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, gospodine Poljaniću.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: A čekam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A upravo vas to pitam, jer ovde se radi o dvojici sudija Okružnog suda iz Dubrovnika koji su izvršili mnoge uviđaje po službenoj dužnosti. Prema tome, je li to onda neverovatno ili ne?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Za mene je nevjerovatno jer kako, opet postavljam pitanje na koji način su ta dvoje sudaca mogli kroz to vrijeme dok je to područje bilo okupirano doć tamo, kako, ko im je uopće dopustio?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Meni to nije jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi smo citirali...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: A dobro, zaključke izvodite vi i Sud. Ja opet postavljam pitanje na koji način su oni tamo mogli doć bilo Gajić, bilo Karninčić. To je okupirano područje bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj izveštaj koji ste vi dali...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo "poštovani građani", ovo što se vojska obraća građanima Cavtata.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Datiran je 7. novembra 1991. godine. Prema tome, u leto 1991. godine ne bi moglo da bude to što vi tvrdite da je vojska držala to područje.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ljeto 1991. godine ne, ali od 1. 10., pa do ljeta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ćemo sa letom i njihovim uviđajima i tim bombaškim aferama i...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nikakve bombaške afere od sedmog mjeseca, pa do desetog nije bilo i ni jedna jedina bomba sa hrvatske strane nije bačena ni u jednu ni hrvatsku ni srpsku kuću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, ja pretpostavljam da ste upoznati...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da se možda, da se možda to ne odnosi na ono o čemu smo u startu govorili o onim bespravno izgrađenim kućama. Ako je to, ako se radi o tome onda je to nešto sasvim drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, ja ne verujem gospodine Poljaniću...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: E, to je nešto sasvim drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Poljaniću, ja ne verujem da ste vi kao gradonačelnik bespravno izgrađene kuće rušili bombama.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Sasvim sigurno ne, ne ni ja ni...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da se ne može raditi o tome.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja nisam ni jednu srušio, građevinska inspekcija je to radila i to se radilo na onaj klasičan način dinamitom, kako li se to već radi, ali ne nikakvim bombama i tvrdim da u to vrijeme nitko ni u čiju kuću bombu nije bacio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pretpostavljam da ste upoznati sa opštim pravilima procedure i da su posle ovakvih događaja i preduzetih istražnih i uviđajnih radnji istražne sudije o kojima govorimo, vi ih znate obojicu, dakle...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Te sudije su slale kompletnu službenu i foto dokumentaciju nadležnom tužilaštvu, nadležno tužilaštvo je u Dubrovniku, radi iniciranja krivičnih postupaka protiv izvršilaca tih krivičnih dela. Je li tako?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Tako bi to trebalo biti, ali ja u isto vrijeme tvrdim da niko nikome nije bombu bacio, tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi prema tome ne znate...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je neko od učinilaca uhapšen, kažnjen i tako dalje?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nije mogao bit kad nije postojao čovjek koji je nekome u to vrijeme bacio bombu. Opet kažem, možda se to odnosilo na one kuće koje su rušene, koje su, ti objekti o kojima smo prije govorili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vidite šta kaže ovaj vaš sudija.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svojoj izjavi datoj ovoj drugoj strani, znači ovoj instituciji, on nije znao ko je bio odgovoran za neke od ovih prekršaja uključujući ljude u vojnoj uniformi, tačnije policija nije znala. Međutim, oni bi podnosili izveštaje o tome istražnom sudiji. Često bilo je široko poznato u gradu da je za to odgovorna određena osoba, međutim, ništa od toga nije istraženo na odgovarajući način, niko nije osuđen za ove zločine od 1991. godine. Ovo je izjava sudije Gajić Dragana za koga ste sami rekli da je bio sudija Okružnog suda u Dubrovniku.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Jeste, jeste. To je napisano, to sasvim sigurno je napisano čim ste pročitali, ali ja opet mogu ponovit' da nikakvih bombaških napada ni na koju kuću u tom periodu sa hrvatske strane nije bilo. Ako ste primjetili tu u jednom trenutku on govori da on sumnja, a ne da tvrdi, respekt.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Istražni sudija uvek, jeste, jeste, istražni sudija ukazuje na to da niko nije, iako se zna ko je niko, da niko nije hapšen niti procesuiran.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nije mogao nitko biti uhapšen zbog toga što nitko to u to vremenu nije učinio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi da li ste prečitali ili niste znali činjenicu da su lokalni kriminalci oktobra meseca 1991. godine po direktivi lokalnih vlasti i predsednika Okružnog suda Marinka Perića oslobođeni iz pritvora koji se nalazio na poslednjem spratu Okružnog suda, šta je bila svrha njihovog puštanja na slobodu?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Koji su to bili lokalni kriminalci?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo da još pojasnim. Da li je tačno da su ti isti ljudi potom što su bili oslobođeni uključeni u ove hrvatske oružane grupacije što su po ovim vašim novinama pobile toliko vojnika?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja stvarno za to ne znam niti da je bilo nekakvih, vjerovatno, pazite to je grad od, općina bila od 73.000 stanovnika, vjerovatno je neko i bio u zatvoru, sasvim sigurno po logici na toliki broj stanovnika uvijek je netko u zatvoru, ali o nekakvim kriminalcima koji su bili u zatvoru i koji su zbog toga pušteni da bi se uključili u nekakve jedinice, ja stvarno ne znam, stvarno ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A evo šta piše u izjavi ovog...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Je li opet Gajić?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste, jeste.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: E dobro, dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja citiram tu izjavu, citiram izjavu koju sam dobio od druge strane po nekom Pravilu 68. "Meni je naređeno da pustim na slobodu nekoliko kriminalaca koji su držani na najvišem spratu zgrade sudnice. Pušteni su na slobodu po naređenju predsjednika Okružnog suda Marinka Perića pošto su se širile glasine da će JNA da uđe u Dubrovnik, pa mi nismo znali kako će se odnositi prema pritvorenicima ako ih tamo nađu. Kasnije sam čuo da su neki od tih ljudi nastavili da počinjavaju krivična dela i da su služili u hrvatskim snagama."

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Opet ponavljam da ne znam koliko je bilo ljudi u zatvoru, ne znam da je nikakav veliki broj nekakvih kriminalaca u to vrijeme bio, a još manje znam da bi pokojni, danas je već pokojni, sudac Marinko Gajić, tad bivši predsjednik Okružnog, ili Marinko Perić, u to vrijeme predsjednik Okružnog suda to učinio. Stvarno ja ne vjerujem da su ti podaci točni, stvarno ne vjerujem. Tko je to uopće bio u zatvoru, zašto, zašto po imence ne nabroji te ljude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam, to bi morali njega da pitate, ali ovo je izjava koju nije dao meni.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Pitat' ću ga, pitat' ću ga kad ga sretnem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi molim vas zbog čega prećutkujete činjenicu da je u početku sukoba između hrvatskih, tada nesumnjivo paravojnih snaga i JNA, a ne agresije JNA kako vi to nazivate, poginuo jedan broj civila, a da je zatim najveći broj upravo poginulih bio u hrvatskim vojnim uniformama?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Kad se to dogodilo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa u tim sukobima o kojima vi svedočite.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da. Ko je poginuo? Koji civili su poginuli? I gdje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Najveći broj, poenta je ovih poginulih o kojima ste vi govorili na hrvatskoj strani poginulih, je poginuo u hrvatskim vojnim uniformama.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nije istina. Od one liste koju mi je Sud ovdje predočio ni jedan jedini čovjek nije bio u uniformi. Bila je dilema u vezi sa jednim prezimenom, ako se sjećate, ta dilema je bila jer je isto, radi se o istom prezimenu Martinović.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, shvatio sam da je...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Samo ta dilema je bila koja je razjašnjena, dakle ni taj čovjek nije bio u uniformi, ni jedan čovjek od poginulih nije bio u uniformi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja se sećam toga, jer je gospodin Kwon (Kwon) skrenuo pažnju da je godina rođenja 1915., pa onda nije bilo dileme.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: 1914. godina, jeste, pa nije bilo dileme, radilo se o drugom čoveku.

prevodioci: Molimo strane da ne upadaju jedni drugima u reč.

SUDIJA MEJ: Zaustaviću vas ovdje. Nemoguće je, potpuno je nemoguće da bilo ko bilo šta shvati od toga šta govorite, ako budete govorili istovremeno. Ono šta vi citirate, gospodine Miloševiću, to su tvrdnje koje ste vi izneli da je većina ubijena u hrvatskim uniformama. Odakle ta tvrdnja dolazi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema podacima koje ja imam gospodine Mej urađeno je oko 150 obdukcija na telima uglavnom lica koja su bila u hrvatskim vojnim uniformama. Je li to tačno ili nije, gospodine Poljaniću?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam o kojim obdukcijama i kojim ljudima vi govorite. Istina je da je poginulo i dosta velik broj hrvatskih vojnika. Međutim, ja govorim o onoj listi koju mi je Sud ovdje predočio, na toj listi nema ni jedan jedini hrvatski vojnik. O obdukcijama o kojima govorite na tijelima hrvatskih vojnika koji su poginuli na, u okolici Dubrovnika ne vjerujem da ste, da je vaša strana radila obdukcije, jer vidjet ćete na kazetama koje će Sud ovdje, ako ih nije dobio dobit će ih, vidjet ćete te ljude neposredno prije nego što ste ih nama dali na kopi ste ih, vaši ljudi na kopi držali. Neke od njih sam ja tako mrtve na tim kazetama i prepoznao. Prema

tomu, ja ne znam da je obdukcija na njima, nad njima i vršena, ali je sasvim sigurno činjenica da je bilo i hrvatskih vojnika koji su nažalost poginuli i to na veliku žalost poginuli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na žalost je da je bilo ko poginuo, gospodine Poljaniću.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Svakako, svakako, a posebno 250.000 ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavlja sam da vam je to poznato zato što je, kako ja imam ovde u dokumentaciji, opšte poznato da je obducent u to vreme bio doktor Ciganović, pretpostavljam da ga znate?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Odlično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da je najvećem broju obdukcija prisustvovala Damira Poljanić, vaša rođaka.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Daljnja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, daljnja, ali...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dobro, jeste, jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Radi se o vašim obducentima, o vašim...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Onda je bio nesporazum, ja sam mislio da govorite o vašim, o vašim obdukcijama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ja govorim o vašim, o vašim...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Naši, naši su sigurno vršili obdukcije i sigurno jest bilo oko 150 poginulih vojnika samo ne ni jedan sa one liste, jer ono su bili isključivo civili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovde u ovoj izjavi istražnog sudije kojeg sam citirao, on kaže: "Obdukcije su izvršili patolog doktor Ciganović, iz dubrovačke bolnice, u prisustvu predstavnika policije, obično Damire Poljanić, policijskog fotografa i istražnog sudije. Od oktobra 1991. godine do januara 1992. godine bilo je oko 150 ljudi civila i vojnika nad kojima je

izvršena obdukcija i ja sam bio prisutan na 40 takvih obdukcija". I onda se dalje govori o profesionalizmu doktor Ciganovića i tako dalje.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ti podaci nisu sporni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda možemo da idemo dalje. A dobro, recite mi onda kako kažete onda da ste imali eto tako šaćicu branilaca kad je toliko vojnika poginulo u borbama u tim operacijama tada?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: A poginulo je oko 150, 160 vojnika, je li, za godinu dana. U svakom slučaju da je i jedan poginuo previše je, ali to je to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne govorim o tome već govorim o vašoj tvrdnji da ste vi imali svega stotinak branilaca Dubrovnik.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: I manje od toga rekao sam u početku, ali sam isto tako rekao da je broj sa vremenom rasto posebno nakon četvrtog mjeseca 1992. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se slažete sa ovim podacima o broju ubijenih pripadnika JNA koje ste vi sami štampali u svom "Vjesniku" u ratnom izdanju?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja nisam rekao da smo mi to tiskali. Ja sam rekao da ne znam kako je do toga došlo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, a da li, evo vi ste rekli sami da je iz Crne Gore poginulo 158.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da su to podaci iz Crne Gore, da se taj broj vrti negdje oko 150.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li to ukazuje nedvosmisleno na činjenicu da su pripadnici JNA bili izloženi stalnim napadima?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Jednom stalnim sasvim sigurno ne, ali u jednom vremenu sasvim sigurno da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Pre nego što odemo dalje, citat optuženog iz dela izveštaja ili izjave istražnog sudije u njemu se pominje prvo 150 ljudi, ne znam da

li on sugeriše da su ti ljudi određenog etničkog porekla ili on kaže da su to ljudi koji su poginuli prilikom granatiranja Dubrovnika. Bilo bi pogrešno, ako bi se čitajući ovu izjavu zaključilo bilo šta od opšte procene da su ti ljudi poginuli prilikom granatiranja.

SUDIJA MEJ: Mi obično ne dozvoljavamo da se uvode izjave kao dokazni predmet, to je do sada bila naša praksa i to sa punim pravom, ali se pitam da li bi ovo trebao da bude izuzetak.

TUŽILAC NAJS: Da, možda bi to trebao da bude, jer je to prilično puna izjava i sadrži materijal o onome šta se desilo u Dubrovniku.

SUDIJA MEJ: Da li se on oslanja na izveštaje o tome šta se desilo u to vreme?

TUŽILAC NAJS: Ja nisam siguran u ovom trenutku kada je pravio ovu izjavu da li je imao pred sobom te izveštaje, ali se svakako poziva na razna dokumenta i kaže da je to napravljeno na naučnoj osnovi. Na primer u vezi sa obdukcijama on kaže da je od samog početka sukoba, da je išao sa jednim drugim sudijom na većinu obdukcija ljudi koji su poginuli u Dubrovniku i u okolnim područjima. U početku su to bili uglavnom civili koji su poginuli, a kasnije je bilo ljudi u hrvatskim uniformama. Dakle, on daje to vrlo detaljno. Zatim kaže: "Vodili smo sa sobom patologa koji je pravio izveštaj za sudski dosije". Zatim kaže sljedeće: "Sećam se da smo jednom razmenili tela sa drugom stranom, to su bila tela civila iz Župe i Konavla koji su ubijeni dva ili tri meseca ranije. JNA je napredovala". Onda prelazi na oktobar 1991. godine i do januara 1992. godine i kaže: "Ubijeno je 150 ljudi civila i vojnika, ja sam prisustvovao na 40 obdukcija" i tako dalje. To je prilično duga izjava, oko 10 strana, i naravno ako se to uvede u spis, ja u ovom trenutku ne zauzimam nikakav stav, ali ako se uvede to će biti izuzetak u odnosu na pravilo. Međutim, ovo je dokumentarni materijal i može da ima značaja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, predlažemo da se taj dokument na koji ste se pozivali uvede u spis kao izuzetak u odnosu na uobičajeno pravilo. Sudija se u toj izjavi poziva na različita dokumenta i izveštaje koji su napravljeni u to vreme. Prema tome ima u sebi, ta izjava ima u sebi više suštine od ostalih izjava tako da mi inače uobičajeno isključujemo ostale izjave iz dokaznog materijala, ali predlažemo da se napravi izuzetak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je u redu, i ja mislim da to treba da se uvrsti u dokazne predmete. A dobro...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Pri nego što nastavite dajte da stanemo na trenutak i da damo dokazni broj ovom dokumenti.

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane 73.

SUDIJA MEJ: Možda bi Tužilaštvo moglo da nam obezbedi kopije te izjave. Da, gospodine Miloševiću, izvolite nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Poljaniću, sobzirom da ste rekli da je ovako veliki broj ubijenih pripadnika JNA, sami ste rekli, samo iz Crne Gore je 158...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nisam ja rekao 158, ja sam rekao oko 150 prema podacima iz Crne Gore koji nisu službeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja imam ovde, ja imam ovde i spisak njihov.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali kako je to moguće da toliki broj pripadnika JNA pogine, ako vi tvrdite da nije bilo pripadnika ovih hrvatskih paravojnih snaga na tom području i uopšte pripadnika hrvatske oružane, bilo kakve grupacije i tako dalje na tom području, nego samo eto šačica tih, kako vi kažete, građana, branilaca i tako dalje?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ono što sam rekao pri tome ostajem to je istina i želim je nadopuniti i sa ovim. Činjenica je da ni jedan od tih vojnika koji su poginuli, recimo vi ste rekli da imate spisak od 158, koji su poginuli nije poginuo ni na teritoriju Srbije ni na teritoriju Crne Gore nego na teritoriju Hrvatske kao dio agresorske vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi tvrdite da je 1991. godine JNA na teritoriji SFRJ bila agresorska vojska.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, recite mi pošto ih nazivate srbo-crnogorskom vojskom, mislim na JNA, da li vam je poznato da se upravo

na tom području u sukobu sa paravojnim snagama JNA da su ginuli ne samo Srbi i Crnogorci već i Hrvati, i Muslimani, i pripadnici raznih jugoslovenskih naroda i nacionalnih manjina koji su bili u redovima Jugoslovenske narodne armije? Da je to bila Jugoslovenska narodna armija koja je bila legalno na svom području?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, ali ne i na hrvatskom području. Znam da u Crnoj Gori ima Hrvata. U Boki Kotorskoj i oko Boke ima negdje oko 15.000 etničkih Hrvata. Znam da su i oni bili mobilizirani i znam da je i njih poginulo. Koliki broj ne znam, ali neki i od njih su poginuli. To znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro gospodine Poljaniću, da li vam je poznato da je komanda JNA preko "Radija Herceg Novi" koji je jako blizu Dubrovnika i koji se vrlo dobro čuje u Dubrovniku, apelovala na vas i na, kad kažem vas ne mislim na vas lično nego na rukovodstvo ili snage koje su bile tamo, da ne otvaraju vatru na pripadnike JNA i da ukoliko to ne budu učinili JNA ni na koga neće pucati? Da li vam je poznato da su slali poruke: "Nemojte pucati na JNA, nećemo pucati ni na koga, samo ako smo napadnuti uzvraćićemo, nemojte pucati na JNA"? Jesu to bile stalne poruke? Jeste čuli te poruke?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja ih nisam čuo, ali sam čuo da su postojale. Međutim, tvrdim da mi nikada nismo prvi pucali, nikada. U početku apsolutno nitko sa naše strane nije pucao, posebno ne na teritoriji Crne Gore, ali znam i ovo kad već pominjete taj radio, da je taj radio vrlo često emitirao vijesti kako 30.000, gotovo svakodnevno i to po nekoliko puta, kako 30.000 ustaša je krenulo na Boku. To znam. Znam i to, mogu vam reći čak i čovjeka koji je svojim glasom to govorio, mislim da nema smisla, ali ako inzistirate reći ću vam, koji je govorio evo: "Dragi slušatelji, dok ja ovo govorim po Igalu padaju ustaške granate", a u Igalu je bio cvrkut ptica i apsolutni mir. I to znamo. Čitavo Igalu, dakle, svi stanovnici Igalu su vam svjedoci toga. Proverite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja nemam šta da proveravam, jer je moje pitanje bilo da li vam je poznato da je Komanda vojske slala upozorenja da se ne puca na JNA i da niko neće ni metak opaliti na bilo koga tamo, ako se na njih ne puca?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je, moj odgovor je da mi je to poznato i isto tako mi je odgovor da mi to nismo činili, a da su, a da je ta strana pucala i gotovo svakodnevno pomalo išla naprijed, osvajala i osvajala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A zbog čega prećutkujete činjenicu i tvrdite...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ništa ne prećutkujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da nije bilo hrvatskih naoružanih snaga u samom Dubrovniku kada sami Dubrovčani tvrde da su vaše oružane formacije imale položaje, na primer, na gimnaziji "Nikica Franić" koja se nalazi na pola puta između Gruža i starog grada, na Lovrijencu, kod tvrđave Svetog Lorenca, na Gospinom Polju, na poljani Mrtvo zvono unutar samog starog grada. To ima u izjavi Dubrovčanina, u izjavi ovde priloženoj Simonović Slobodana koji kaže da su tu bili položaji. Evo sad ću da vam kažem, to je na strani 4, isto imam, isto imam nažalost samo ovu englesku verziju. Govori o minobacačkim pozicijama, na primer, pa kaže: "Vidio sam jedan lociran kod škole "Nikica Franić", u gradu, kod Graca blizu Svetog Lorenca. Takođe sam vidio jednu u Gospinom Polju. Jedan se nalazio u poljani Mrtvo Zvono blizu starog grada. Nisam to video svojim očima, ali su čak i Hrvati govorili o tome. Ne znam nikoga ko je vidio taj minobacač lično". Ja vam čitam sasvim precizno svako slovo koje ovde piše. Dakle, čak i minobacačke pozicije po navodima ovog svedoka, koga ja takođe ne znam već sam dobio od suprotne strane.

SUDIJA MEJ: Dajte svedoku mogućnost da odgovori. Reč je o položaju minobacača.

SVEDOK POLJANIĆ: Vi kažete da sam ja prešućivao da je u starom gradu bilo vojnih formacija. Nisam je prešućivao nego sam jednostavno rekao istinu. Od svega toga šta ste naveli tu ni jedna od tih lokacija nije u starom gradu osim Mrtvog zvona za koje i sam taj vaš svjedok ili svjedok ovog Suda, ne znam, govori da on to nije vidio svojim očima. Dakle, ni jedna od tih pozicija nije u starom gradu, a i ja sam sam rekao da znam da je na Gracu bio jedan minobacač. To je bilo u prošlu srijedu kad sam bio ovdje na ovoj istoj stolici. Prema tomu, ne znam šta ste sa tim htjeli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo, ja sam hteo samo da citiram svedoka koji, kako ste dobro konstatovali nije moj svedok.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dobro, svjedok.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je svjedok suprotne strane.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ali on nije rekao da se radi o starom gradu. Sve te lokacije koje je naveo su izvan starog grada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, citiraću vam još neke delove njegove izjave. "Postoji jedno odmaralište za izviđače i mlade ljude koje su koristile specijalne jedinice hrvatske policije. Oni su se tamo odmarali, ali su povremeno zauzimali položaje oko grada. Imali su "Lendrover" (Land Rover), mislim da je bio bijele boje i imali su takođe zelene jugoslovenske transportere, nosili su maskirne uniforme i bili su naoružani nemačkim puškama." Vi kažete bili su slabo naoružani, nisu imali, otkud im nemačke puške i tako?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam otkud im njemačke puške niti znam da je to bila njemačka puška, ali opet se ne radi o starom gradu. Vi znate da u stari grad ne ulaze auti. A ja nisam zanjekao činjenicu da i jest bilo nekoliko vojnika, to je nesporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Evo sledeći pasus kaže: "Proglašeno je ratno stanje u narednom periodu. Ljudi sa maskama su provaljivali u kuće koje su bile vlasništvo Srba. Jedna starija žena je silovana, a jedan Srbin po imenu Draško Ljubibrčić je bio jedan od onih koji su teško pretučeni. Odnosno su i dosijei, na primer dosijei sa univerziteta". Da li se sećate ovih incidenata?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Draška Ljubibrčića odlično znam, išao je godinu dana iza mene u školu. Vjerovatno ga i vi znate, bio je vaterpolo sudac. On je negdje u tom vremenu, znam da je operirao srce, ima četiti ili pet bajpasa, prema tomu, da li se to dogodilo ja stvarno ne mogu reći. Ja za to nikada nisam čuo. Prvi put kad ga vidim ću ga pitati.

SUDIJA MEJ: U toj izjavi se takođe tvrdi, vi biste trebali da imate priliku da na to odgovorite, rečeno je da je jedna žena silovana.

SVEDOK POLJANIĆ: Ja to prvi puta sad čujem, zvuči mi neverovatno da se moglo u Dubrovniku dogoditi. U tom, u ovom ratu su se na žalost dogodila mnoga silovanja, ali da je u Dubrovniku to netko napravio to mi je neshvatljivo i prvi put čujem. Neshvatljivo. Osim toga koja je to osoba koja je silovana, nemam pojma, ko je ta osoba koja je silovala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U izjavi to ne piše.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nema razgovora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vam citirao šta piše i prema tome, ja ne tvrdim ništa drugo nego da to piše u izjavi koju sam ja dobio od druge strane, a to možete da imate pred sobom. A dobro, da li vi kažete da nije na pripadnike JNA otvarana vatra sa položaja unutar starog grada?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne, tvrdim. Tvrdim da ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vam je poznato, na primer 6. decembra 1991. godine da je tog jutra oko 6.00 najpre ispaljeno nekoliko desetina granata iz samog grada Dubrovnika na položaje JNA na Žarkovici i da je tek posle toga usledilo granatiranje ovih pozicija sa kojih je na JNA otvarana vatra?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Eto doživio sam i to čut. Ne, tvrdim da to nije istina. Tvrdim da je to laž. Tvrdim da je to izrečeno i napisano samo zato da bi se na neki način moglo opravdat, opravdat taj užas koji se tog dana dogodio. Ja sam bio taj dan, tu noć i to jutro u gradu, u sred grada i u 6.15 su počele po gradu padat granate kao što kiša pada, a da ni jedan ne, ne granata niti revolverski metak nije iz grada ispaljen prema bilo kome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja samo da vam kažem...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: To ja tvrdim. To je što ste sad pročitali, ja ne znam tko je to napisao, ali to je jedna bestidna laž.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam gospodine Poljaniću...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Pazite, to su toliko tužni događaji da se meni užasno i vraćat u to vrijeme. To je stravično, to ko nije proživio taj ne može to shvatit šta je bilo i sad ja ovde primam informaciju da je netko to jutro 6. dvanaestog na dan najveće tragedije u 2.000 godišnjoj povijesti Dubrovnika pucao po jugo-vojsci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo molim vas...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Pa to je sramotno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da se ne uzbuđujete toliko.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Moram se uzbuđivati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ovde ja vam citiram izjavu njihovog svedoka, dakle, ne mog svedoka. Samo ću pročitati prvu rečenicu.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Je li to još neki Gajić?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne, nije Gajić.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nije, neko sličan njemu očito.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ovaj koji sam vam sad rekao, Simonović.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Aha, da, rekao sam da je neko sličan njemu.

SUDIJA MEJ: Jedan po jedan, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ove...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dobro, dobro. Molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ove iste institucije čiji ste vi svedok.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Dobro, dobro, molim, dobro. Dobro. Dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, koliko je sličnosti između vas to je vaše da ustanovljavate. Samo prva rečenica, dakle, ovog pretposlednjeg pasusa: "1991. godine, 6. decembra ja sam bio kući sa ženom i decom. Oko 6.00 čuo sam zvuk vrlo intenzivnog granatiranja usmerenog na Žarkovicu". Je li to znači nije tačno?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Odgovorio sam na to.

TUŽILAC NAJS: Molim punu rečenicu.

SUDIJA MEJ: Koja je puna rečenica. Pročitajte gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Samo da stavimo sve ovo u kontekst. U ovoj izjavi se dalje kaže: "Moja porodica i ja smo se onda sakrili u najčvršćem delu kuće. Uskoro posle toga granate su počele da padaju na Dubrovnik. Posle oko 8.00 granatiranje je postalo vrlo intenzivno". Kraj citata. Treba da nađem taj citat u originalu, ali ovo je rečeno u vezi granatiranja iz Dubrovnika. To je nešto što treba optuženi da razjasni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije sporno po ovome što tvrdi ovaj svedok da je tada došlo do granatiranja Dubrovnika nego iz ovoga što ovaj svedok tvrdi koji je Dubrovčanin i koji osuđuje granatiranje Dubrovnika, tvrdi da je najpre došlo do granatiranja položaja vojske na Žarkovici iz Dubrovnika.
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači, nije ispaljeno nekoliko desetina granata iz samog grada Dubrovnika na položaje JNA na Žarkovici?
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Taj dan ni jedna, a iz starog grada nikad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je tačno gospodine Poljaniću da su pre bilo kakvih sukoba na celom tom području Dubrovnika od strane lokalnih vlasti bili organizovani naoružani vodovi i da su oni dejstvovali na položaje JNA zajedno sa pripadnicima policije i Zbora narodne garde?
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Na koje položaje kad uopće nije bilo vojske na teritoriji općine Dubrovnik? Na koje to položaje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na rubnim položajima gde je bilo vojske, na granici prema Crnoj Gori.
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Zaboga to smo već rekli, ma ni jedan hitac čak ni iz revolvera, doslovno tu rečenicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro.
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: E, eto tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa meni je potreban taj vaš odgovor i ništa drugo.
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, da, imate ga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da ste još 30. septembra postavili takozvanu odbrambenu liniju koja se protezala od Brgata do brda Sveta Barbara i da su sa tih položaja na pripadnike JNA združeno dejstvovali pripadnici Zbora narodne garde, policije i naoružanih civila organizovanih upravo u te vodove koje vam...
SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nikakve linije na Brgatu 30. devetog nije bilo, ali je par dana prije 30. devetog sa položaja jugo-vojske kako je vi zovete sa Ivanice koja je u neposrednoj blizini Brgata, ispaljena granata i to "Maljutka" (9M14 Maljutka), ona šta iza sebe pušta onaj, onaj konac

nekakav koji je vodi, navodno joj je domet tri kilometra, ne znam, na kuću jednog pomorca na Brgatu i to je prva granata koja je ispaljena na područje Dubrovnika. Dakle, još u devetom mjesecu na kuću jednog pomorca koji je godinama plovio da bi mogao zaraditi kuću, kad ju je zaradio i izgradio, onda su mu je sa tom "Maljutkom", u dnevni boravak su mu je poslali i uništili. To je istina, a ovo što ste vi pročitali nije istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, sve nije istina, i ja uopšte gospodine Poljaniću ne želim da sa vama polemishem, već vam samo postavljam pitanja koja su zasnovana na izjavama svedoka kakav ste i vi. Evo, na primer izjava Stipana Jelavića koji isto tako svedoči u korist tužbe naravno, ove lažne tužbe. On kaže na strani trećoj svoje izjave: "30. septembra dobili smo naređenje da formiramo odbrambenu liniju od Brgata do brda svete Barbare što je bilo otprilike 700 metara dugačka linija. Ova odbrambena linija sastojala se od između 100 i 120 ljudi razmeštenih na različitim strateškim lokacijama. Ovi ljudi bili su iz tri voda od kojih je svaki bio 30 do 34 čoveka jak. Bilo je tri stara bunkera na ovoj odbrambenoj liniji, mi smo koristili samo dva. U trećoj koji je bio blizu jedne kuće nismo imali svoje ljude već smo iskopali jedan rov u tom delu. Bilo je mitraljesko gnezdo na ovim mestima", mitraljesko gnezdo znači na crkvi svete Ane. "Takođe smo stavili", ja ne znam šta je ovo "neku minu, tv minu" i ima ovde jedan kako bih rekao grubi dijagram koji pokazuje kako on kaže mitraljeska gnezda u okviru Brgata i ostalih mesta u selu. I on je to dao istražiocu, ja ne znam kako se čita, izgleda da je Holanđanin Hudžkas, ili Huikas i on je taj, tu njegovu izjavu priložio.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Je li mogu odgovorit'?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako da ne, pa ja vam i postavljam pitanje.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ovako. Maloprije sam rekao da je još tijekom devetog mjeseca granata sa Ivanice koja je u neposrednoj blizini Brgata, to je svega ja mislim nekih par, ne više od dva kilometra, možda čak i manje, ispaljena na Brgat. Na Ivanici je bila dosta velika koncentracija vojske, to sam i ja vidio kad sam išao u Trebinje par dana prije toga i dopuštam mogućnost da je bilo vojske na Brgatu naše, ne puno, koliko ja ne znam, ja tu mogućnost, Bože moj, morali smo se braniti. Ali ne dopuštam mogućnost da je na crkvi Svete Ane bilo bilo kakvo mitraljesko gnezdo posebno ne u zvoniku kojeg nikad na crkvi Svete Ane nije bilo niti ga ima danas. Taj zvonik nije bio, pa srušen nego nije postojao onda, ne postoji ni

danas. Ne znam na koji način čisto fizički, na koji način se je moglo organizirati nekakvo mitraljesko gnjezdo bilo u krovu koji je pun bilo oko krova gdje su samo zidovi na crkvi Svete Ane. To sasvim sigurno ne. Stalno se ponavlja pitanje te Svete Ane na Brgatu, a Sveta Ana je bila samo vrlo, vrlo, vrlo oštećena u ovom ratu od strane vaše vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: I groblje oko svete Ane, tu je groblje i to groblje je bilo porušeno strahovito.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali on govori o ovim dejstvima upravo sa te linije po snagama JNA i to je Stipan Jelavić. Čak uključuje i dva bunkera iz Drugog svetskog rata.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ima u tom području više bunkera, to ste držali, to je držala vaša vojska, a ne naša.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro kako...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Okupirala pa držala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kako komentarišete...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Bunkere iz Drugog svjetskog rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To tačno i piše upravo u ovoj izjavi Stipana Jelavića koja je data istražiteljima 4. i 5. juna 2001. godine u kome govori od jednom od komandanata hrvatskih paravojnih snaga sa područja Dubrovnika kojeg vi nigde ne pominjete. Na strani 3, pasus 3 kaže: "Vojni komandant Čengija, bivši pripadnik JNA, došao je u taj kraj da izvrši smotru odbrambene linije i da kaže ko će biti ubijen, a ko neće".

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Čengija je bio u zapovjedništvu naše odbrane. Čengija je jedan častan čovjek i on sasvim sigurno nije određivao koga da, a koga ne ubit. Sasvim sigurno ne. Osim toga, ko je uopće tu ubijen osim poneko od naše vojske koliko ja znam kasnije ne tad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li vam je poznato...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pre nego što nastavite hteo bih samo da kažem da ove izjave na koje ste nam skrenuli pažnju koje po vašoj tvrdnji pokazuju da je JNA bila meta napada u Dubrovniku imaju

ključni značaj za vaš deo dokaza i po mom mišljenju bilo bi izuzetno važno da pozovete svedoke koji mogu o tome da svedoče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Robinson (Robinson), to uopšte nije centralno pitanje niti može biti centralno pitanje, jer ni Srbija ni rukovodstvo Srbije nema nikakve veze sa ovim događajima u Dubrovniku. Ali ja govorim zbog onih drugih koji su ovde, pre svega, na strani JNA optuženi za ono što nisu činili i koji su na svaki način nastojali da se stvari reše mirno, a koji su bili napadani. Dakle, o tome se radi. Da li vam je poznato, gospodine Poljaniću, da isto taj isti Stipan Jelavić u svojoj izjavi, ona je izjava Tužilaštva, ne nikakve Odbrane, ali on piše onda između ostalog i neke stvari koje su očigledno kontradiktorne onome što vi govorite, govori o tome da je takođe se deјstvovalo na JNA iz protivavionskih topova na području Dubrovnika?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja sam u prošlu srijedu govorio o jednom, mislim da je to 20 milimetarski, ja nisam nikakav vojni stručnjak, ali mislim da je to 20 milimetarski top, to je ono između topa i mitraljeza, koji, kojega smo dobili na jedvite jade, koji je bio čak nije imao zatvarač, pa smo mi napravili zatvarač, naime, naši stručnjaci dole su napravili zatvarač i koji je stajao na jednom malom kamionu i šetao po gradu, ne po gradu staromu gradu nego okolo po gradu, po okolo, po okolnim djelovima grada. Istina je da je to bio protuavionski taj topić i šetao je zbog toga da bi se stekao dojam da mi imamo puno više oružja nego što imamo, a imali smo samo njega i da se je pucalo iz njega sigurno se je pucalo, ali zar nije normalno da se branimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mi nikoga nismo napadali sa njim, mi smo se samo branili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Poljaniću.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi dobro znate da još od 1970. godine upravo zbog značaja i vrednosti kulturnih spomenika Dubrovnika i tako dalje na tom području uopšte nije bilo nikakvih snaga JNA, još od 1970. godine. Nije bilo nikakvog garnizona JNA, najbliži vam je bio garnizon u Trebinju koji je na teritoriji Bosne i Hercegovine.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to je još pre bilo potpuno demilitarizovano upravo zato da ne bi taj dragoceni prostor bio opterećivan bilo kakvim instalacijama ili garnizonima JNA.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, vi ste militarizovali Dubrovnik 1991. godine i ušli u sukob i prvo na granici na Crne Gore, a onda prema JNA i na jednoj i na drugoj strani. Je li to tako ili nije?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne. Još će ispasti da smo ga srušili, a on je srušen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Koliko je srušen sad ćemo da vidimo.

SUDIJA MEJ: Izvolite gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS: Ponovo optuženi citira nešto, ukoliko se ovo kada pominje protivavionski top citira prvi pasus na strani 4, onda je to potpuno van konteksta i navodi na pogrešne zaključke.

SUDIJA MEJ: Onda dajte kratki rezime.

TUŽILAC NAJS: Ukoliko je to taj pasus čovek koji je dao ovu izjavu je zapravo rekao, on je primetio kako JNA vadi svoje topove na Ivanjici i počinje da granatira taj kraj 21. oktobra. "Granatirali su nas u rejonu Župe sa mora. Granate koje su padale na Župu nikad ranije nisam video". I onda dalje kaže, ukoliko je zaista to taj pasus: "Otprilike u 5.00, 22. oktobra primetio sam da je protivavionski top stavljen na Brgat, video sam kako ga dovozi jedan kamion. Kada je stigao na Ivanjicu, JNA se donekle povukla zbog ove demonstracije vatrene moći".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ova izjava nije nikakva tajna za vas ovde, prema tome, ja nemam vremena da čitam sve, ja čitam ono što imam razlog da pitam svedoka. Samo ću vam pročitati još jedan deo izjave ovog istog svedoka koji se zove Jelavić Stipan. On kaže: "Tokom mog služenja u Dubrovniku saznao sam za nekoliko hrvatskih položaja. Istražitelj mi je dao", ne znam kako se čita njegovo ime, "mapu Dubrovnika i ja sam te položaje na toj mapi označio u prilogu. Broj 1 hotel "Neptun", tamo je

bilo nekoliko Zengi koji su se tamo smestili, ali nisu imali nikakve vatrene moći. Broj 2 Medarevo, tamo je bio jedan ceo protivavionski top”.

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Mislim da svedoku moramo da damo šansu da odgovori na ove tvrdnje ukoliko želite da to iznosite konkretno. Hotel “Neptun”, kaže se da su tamo bile zenge, ali nisu imale nikakvu vatrenu moć. Samo trenutak, samo trenutak, dajte svedoku da odgovori, je li to tačno ili ne?

SVEDOK POLJANIĆ: Ja ne znam da je u hotel “Neptunu” bilo bilo kakve vojske, dopuštam mogućnost da je netko tamo ili prespavao ili spavao, evo i sam svjedok kaže da ih je bilo par bez ikakve vatrene moći. Ja nisam mogao znati da su tamo. Hotel “Neptun”, za vašu orijentaciju, je na krajnjem zapadu poluotoka Lapada u, svakako, u Dubrovniku, ali najdalje moguće od starog grada. Eto, to je to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na tački 2, Medarevo bio je protivavionski top, na tački 3, Lapacka Glavica, on je čuo da je top i tamo smešten, na tački 4, Gorica, šta je oko 50 metara zapadno od meteorološke stanice i 500 metara od hotela “Libertas” je takođe čuo da je bio postavljen, da je postavljen top, ne kaže kakav. Na tački 5, Gradac još jedan top, na tački 6, Ploče još jedan top, na...

SUDIJA MEJ: Ne, svedok ne može ovo sve da zapamti, ako čitate tako brzo. Samo trenutak, dajte svedoku da odgovori, on mora da ima priliku.

SVEDOK POLJANIĆ: Sve ove lokacije koje su navedene odnose se na Lapad, to područje poluotoka Lapad. Na jednoj od tih pozicija kad se spominje Gorica i 500 metara od “Libertasa”, odnosno 50 metara od meteorološke stanice stanujem, ja na nekih 50 metara daleko od toga. Čudi me da ja ne bi nikada bio čuo pucanj iz tog topa, čudi me da ga nikad ne bi bio vidio. Ja stvarno nisam bio u zapovjedništvu obrane Dubrovnika, nisam bio dio, ja nisam vojna osoba bio. Međutim, ja prihvaćam mogućnost da je u Lapadu, konačno i rekao sam u onoj izjavi prije osam dana da je u Lapadu bilo tih obrambenih pozicija, to prihvaćam, ali ja za njih ne znam. Evo, konkretno ne znam ni za ovo što je bilo navodno 50 metara od moje kuće. Ja to ne znam. Od mog stana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja ću vas zamoliti da pogledate, evo ovu mapu koju je on nacrtao i ove skice ovih pozicija iz njegove izjave, a u međuvremenu da vas pitam da li vam je poznato saopštenje Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu od 4. oktobra 1991. godine u kome se navodi: "Da su ustaške snage sa oružjem zaposele Dubrovnik i da su za taoce uzeli ceo grad i njegovo stanovništvo odakle otvaraju vatru na JNA čak i iz kulturno-istorijskih objekata. Da je JNA objekte pošteđela dejstva čak i po cenu sopstvenih žrtava te da ustaške formacije zajedno sa stranim plaćenicima pripremaju scenario rušenja Dubrovnika kako bi za taj vandalski čin optužili JNA". To je saopštenje koje vam ja citiram. Da li vam je poznato to saopštenje?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je i mučno mi je i slušat ga. Tvrdim da je osim imena grada svako slovo koje je u tom napisano lažno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja to tvrdim. Nemam nikakvog drugog izraza osim lažno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Želeo bih samo da pustimo dve kratke trake pa da čujemo vaš komentar. Molim tehniku da pusti traku.

SUDIJA MEJ: Sada ćemo napraviti pauzu umesto u uobičajno vreme, a za to vreme će biti pripremljene trake.

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, da li želite da ove izjave postanu dokazni predmeti, izjave gospodina Jelavića?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa evo rekao sam gospodinu Poljaniću, da želim da mu pokažem upravo iz te izjave ove skice Stipana Jelavića pa može da ih pogleda, ako je zainteresovan.

SUDIJA MEJ: To ćemo da rešimo posle pauze. Sad nećemo da nastavljamo sa tim. Gospodine Najs, čućemo šta vi imate da kažete povodom izjave i njenog uvođenja u spis, to bi bilo suprotno našoj ranijoj praksi. Ja predlažem da nam vi kažete šta vi mislite da li je bolje da ta izjava uđe kao takva ili da se pozove taj svedok.

TUŽILAC NAJS: Naravno, naša generalna politika je da se ovakve izjave ne prihvataju u spis. Ja predlažem da se proširi citirani deo tako da imamo ceo kontekst, što bi bilo poštenije prema svedoku. Na primer, jutros smo čuli jedan deo izjave jedne osobe koja je pominjala neke detalje koji se odnose na dokumente tako da bih tražio da budemo oprezni kada proširujemo našu praksu u vezi ovog tipa dokumenta. To je nešto što treba da reši Pretresno veće.

SUDIJA KVON: Postoje izvesne granice ukoliko se radi o izjavama koje su date tužilaštvu. Da li ima neki način da se garantuje koliko je ovo tačno?

TUŽILAC NAJS: Kao što znate, ja obično nemam ništa protiv da uđu izjave svedoka. Međutim, Pretresno veće je nekoliko puta odlučilo suprotno. Jedino što mene brine je kakav će biti dokazni status ovih dokumenata, to je neizvesno. Ali neću da se protivim ukoliko imate sumnje u istinitost ovih izjava.

SUDIJA ROBINSON: Izgleda da imate zajednički pogled u ovom trenutku što se tiče ovih izjava. Vi samo tražite da se proširi kontekst u pogledu ove dve izjave koje je citirao optuženi. Čini mi se da ste vi praktično učinili da ove dve izjave postanu veoma bitne.

TUŽILAC NAJS: Nisam siguran, na primer, šta se tiče ovog svedoka nismo imali nikakvih problema da se ovo uzme u razmatranje. Ja nisam ništa doveo u pitanje. Bitno je za ovog svedoka samo da se ne citira jedan mali deo i da se onda traži od njega da da neku reakciju koja ne bi bila najsigurnija i najzahvalnija za njega. Ja samo želim da obezbedim da kontekst bude tačan, kontekst tog citata koji mu se iznosi. Pogotovu kada se radi o jednom svedoku za koga verujemo da ne govori istinu, nemamo ništa protiv da Pretresno veće prihvati ovu izjavu kao dokazni predmet. Samo je pitanje kako će se, koja će se vrednost tome pridati.

SUDIJA MEJ: Što se tiče vrednosti, ako odlučimo da ta izjava bude prihvaćena pošto dolazi od Tužilaštva, zar se onda ne nalazimo u položaju da vi kažete da se prihvataju sve izjave datu istražiteljima i Tužilaštvu. Tu se radi o principu koji moramo pažljivo da razmotrimo pre nego što prihvatimo tu izjavu. Prihvatili smo jednu danas, to je izjava jednog sudije koja se odnosi na njegov profesionalni rad i zbog toga imamo osnova da verujemo da je pouzdana i zbog toga mislim da je u redu što smo je prihvatili. Gospodine

Kej (Kay), možda vi možete da nam pomognete. Ne znam da li treba da to uradimo sada, trebalo bi da idemo na pauzu.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ja mogu to da kažem i posle pauze.

SUDIJA MEJ: Možda bi bilo najbolje da to kažete posle kraja unakrsnog ispitivanja, sad idemo na pauzu.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Sada ćemo videti video snimka. Molim vas, hoćete li da pustite snimak?

(Video snimak)

Novinar: Separatistička agenda. Ovo je posebno bilo očigledno u izveštavanju sa ratišta oko dobro posećivanog grada Dubrovnika, omiljenog mesta za odmor nemačkih turista. Radeći preko njihove PR (Public relations) firme iz Vašingtona, hrvatska vlada je uspela da ubedi većinu sveta da je Dubrovnik bio uništen srpskim neisprovociranim napadima koji su trajali mesecima tokom kraja 1991. godine. Javnost je bila navedena da poveruje kako napad savezne vojske nije bio rukovođen bilo čime osim čiste zlobe. Ipak 25. augusta 1991. godine, hrvatske snage su napale bazu u Kotorskom zalivu, u okolini Kotorskog zaliva, i oni su bili odbijeni sa teškim gubicima. Jugoslovenske trupe stacionirane u Crnoj Gori nakon toga su probile svoj put uz obalu, suočavajući se sa hrvatskim snagama pored Dubrovnika. Mete izvan starog grada su pogađane, one su se sastojale uglavnom od hotela koji su bili pretvoreni u kasarne od strane hrvatskih snaga, u koje su takođe smeštali izbeglice u niže prostorije njihovih sopstvenih baraka i mesta za smeštaj. Bilo je očigledno da su Hrvati koristili stari grad kao odbrambeni zid. Oni su pucali sa pozicija iza bolnica i sa minobacačkih pozicija pored našeg hotela. Poslednja kap za mene je bilo kada se odigralo to neverovatno bombardovanje u našem hotelskom području. Beng, beng, beng, beng, beng. Najgore koje smo ikada čuli. I ja sam bio ljut od besa. A svi ostali su paničili. I ja sam rekao menadžeru koji je bio dole sa nama: "Želeo bih da kažete momku sa teškim mitraljezom na spratu iznad nas da prestane sa pucanjem na Srbe zbog toga što će oni odgovarati na vatru". Suprotno novinskim izveštajima, bilo je veoma malo štete u istorijskom starom gradu. Da, bilo je izveštavano o tome da je nekih 15.000 granata palo

na stari grad u Dubrovniku. Ja sam izbrojao 15 minobacačkih pogodaka na glavnoj ulici. Jugoslovenska narodna armija je mogla da uništi stari grad Dubrovnik za dva sata. Ali on nije uništen. Izveštač Vašington posta (The Washington Post), Piter Mas (Peter Maass), koji je posetio stari grad nekoliko meseci nakon što je vatra obustavljena, našao je Dubrovnik u stanju koje je on opisao kao "skoro nekadašnje stanje". Postoji mnogo ljudi koji odlaze na ovakva poprišta ratnih zbivanja i avanture koji ne znaju gde se nalaze, koji ne znaju jezik, ne mogu zapravo ni da komuniciraju sa ljudima, a uzimaju novinske izveštaje od lokalnih zvaničnika. Svakako je postojao orkerstrirani napor od strane hrvatskih i slovenačkih, austrijskih i nemačkih medija da predstave Srbe kao gomilu urlajućih, vizantijskih, necivilizovanih varvara. Ti utisci su pomogli pojačanoj nemačkoj odlučnosti da vodi upornu...

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je sve sa ove trake, hvala.

SUDIJA MEJ: Dakle, gospodine Miloševiću, šta smo mi gledali? Ko je napravio video snimak, odakle on dolazi, pre nego što postavimo bilo kakva pitanja u vezi njega?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ona je sačinjena u inostranstvu, reći ću vam kasnije. Ja nemam tačnu informaciju. Ali vi ste čuli ljude kako govore.

SUDIJA MEJ: Da. To može biti običan komad propagande, koliko je to nama poznato. Mi moramo da znamo više o njoj kako bismo mogli da odlučimo, da li joj treba uopšte pridavati neku težinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vrlo dobro. Ja ću vam dati preciznu informaciju o njoj, koju nemam trenutno pri sebi, ali pretpostavljam da ni izveštač londonskog Independenta (Independent), niti predstavnik američke kontraobaveštajne službe svakako nisu eksponenti beogradske propagande, a vi ste ih videli i čuli ste ih.

SUDIJA MEJ: Mi to ne znamo. Sada neka svedok odgovori. On treba da ima mogućnost, pošto je video snimak bio pušten, da odgovori na to šta se nalazi na traci.

SVEDOK POLJANIĆ: Sve što sam video je veoma blisko meni. Ja znam tačan datum kada je ovo snimljeno. Ja sam lično primio ove ljude u Dubrovnik i ja ću vam reći kako je ova video traka nastala. Nakon 1. 10. 1991. godine, kada je Dubrovnik bio bombardovan sa svih strana, mi smo, u onoj mjeri u kojoj smo to bili u stanju da učinimo, digli dosta buke i povike tražeći da obavestimo svijet o tome šta se dešavalo. Dubrovnik je uistinu teško bombardovan do tada, hiljade i hiljade granate su pale na Dubrovnik do tada. Ali pre 23. desetog, niti jedna nije pala na stari grad. U odgovoru za podršku nama da svijet bude svestan šta se događalo u Dubrovniku, organizovan je dolazak reportera u Dubrovnik i još jedan put ponavljam, ja sam ih primio. Oni su došli sa mora, nije im bilo dozvoljeno da prođu kroz Konavle, koje je do tada bilo potpuno uništeno. Oni su došli sa mora i iskrcali su se u luku starog grada. Ja sam im pozeleo dobrodošlicu i primio sam ih. Oni su im dozvolili da jedino snimaju stari grad koji vi ovde veoma dobro vidite. Ne postoji ni jedna jedina fotografija izvan starog grada. Dozvolili su im da pogledaju stari grad, snime ga, i oni su poslali izveštaje u svet da je sve ovo besmislica, da Dubrovnik uopšte nije bombardovan. Dakle, to je istina. Nakon toga, teško bombardovanje starog grada je takođe započelo. Tokom 23. desetog, prve dvije granate su pale, prve dvije, i to jedna na krov muzeja "Rupe", a druga u Boškovićevu ulicu par metara od Straduna, Stradun je glavna ulica u Dubrovniku. To je istina. Izvolite dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sad bih zamolio da puste drugu traku. Nju je snimio Džon Piter Majer (John Peter Maher), profesor Illinois Univerziteta (University of Illinois) 25. marta 1992. godine, znači posle svih događaja, evo pogledaćete traku i imam još samo par pitanja posle toga, ja ću da se držim vremena koje ste mi dali.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovde nema tona, samo prikazuje nadugo i naširoko stari grad. Cela traka traje nekoliko minuta.

TUŽILAC NAJS: Dok gledamo, bilo bi korisno kada bismo znali da li je ta ista osoba, profesor iz Illinoisa je stavio ove title na film.

(Video snimak)

Džon Peter Majer: Na snimku se vidi hotel "Ekselzior i deo grada zvani "Ploče". Takođe na snimku se vidi brdo Srđ iznad grada. Na snimku se vide delovi starog grada i tvrđave "Revelin". Zatim se na snimku vidi ulaz u stari grad iz pravca "Ploča". Centralni deo grada - "Stradun" i zgrada "Sponza", zgrada opštine i rektorove palate. Crkva svetog Vlaha sa do pola zaštićenim vratima. Hrvatski vojnici koji šetaju po ulicama. Kuće koje su najverovatnije oštećenje vatrom. Jedna od manjih ulica koja vodi od "Straduna" prema brdu Srđ. Zvonik franjevačkog manastira "Male braće", oštećenja na kućama koje se nalaze na Stradunu. Spaljena biblioteka Srpske pravoslavne crkve.

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja razumem da je to njegov film, doduše amaterski, on je profesor, nije snimatelj, ali, i malo je opširan, ali ja nisam imao mogućnosti da to skratim pa sam izabrao samo jedan deo. Dobro, ja mislim da je dovoljno, da je dovoljno. Dakle, ovo je snimljeno 25. marta 1992. godine. Kao što vidite, ceo stari grad je eto ceo, a poznato vam je da su upravo vaši pripadnici Zbora narodne garde zapalili biblioteku Srpske pravoslavne crkve koja je kao što vidite jedini ozbiljno oštećen objekat u starom gradu. Je li to tako ili nije, gospodine Poljaniću?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nije tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete da...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne samo to nego ovo uopće nije zgrada knjižnice Srpske pravoslavne crkve, već je ovo zgrada Ive Grbića, dubrovačkog akademskog slikara. To je njegova kuća u kojoj je čitav život živio i iz koje je na vlastitim rukama iznio staru majku koja je tad negdje oko 90 godina imala. To je njegova kuća, a nikakva knjižnica Srpske pravoslavne crkve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ovo što piše ikone i tako dalje.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ikone, to u redu, bile su, bila je jedna prodavaonica ikona, to je tačno, tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to piše ćirilicom.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ćirilicom piše, zašto ne, zašto ne ćirilicom i na engleskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa naravno zašto ne, pa samo govorim o poreklu.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ali molim, pa to nitko nije razorio. Vidite ta uputa gdje su ikone je snimljena, ali ova zgrada nije zgrada srpske knjižnice nego je to zgrada Iva Grbića u kojoj sam ja sto puta bio, koja je do temelja uništena. To je jedno. Drugo, to je možda i najkvalitetniji, najkvalitetnije snimke od svega ovoga što sam ja vidio, mislim da su, da je materijal vrlo, vrlo loš i da se vrlo malo toga može vidjeti, vjerojatno je to iz tehničkih razloga tako, ali ne znam ko je išta mogao vidjeti. Vidjelo se samo na jednom mjestu ona razaranja jedan mali dio onog što je razoreno na onoj ogradi crkve Svetog Vlaha koji je zaštitnik Dubrovnika. Tad u trećem mjesecu je grad već bio dosta počišćen, ali je notorna istina da je na stari grad palo mislim da je 1.056 granata, notorna istina da je na ovu ulicu Stradun koja je ovdje puno puta prikazana u ovih par minuta palo 56 granata, a to je samo 360 metara duljina puta 10, 15 metara koliko je Stradun širok. Notorna je istina da je na franjevački samostan koji je ovdje također prikazan palo 53 granate, samo na taj samostan. Notorna je istina da je na dominikanski samostan palo, koji je također ovdje prikazan, 50, 30, 23 granate. Notorna je istina da je na Svetog Vlaha koji je ovdje također, palo pet...

prevodioci: Usporite malo.

SVEDOK POLJANIĆ: Pet granata. O svemu tomu ovaj Sud će dobiti dokumentaciju kad dođe idući svjedok koji je bio direktor Zavoda za zaštitu i koji je usput arhitekt po struci i koji je stručan za tu temu. Ti podaci su...

SUDIJA MEJ: Pomozite mi oko sljedećeg. Optuženi je tvrdio da je pravoslavna biblioteka spaljena i da su to učinili pripadnici zenga. Možete li da nam prvo kažete nešto o tome. Prvo, da li je biblioteka spaljena, a drugo, da li su to uradili zenge.

SVEDOK POLJANIĆ: Garantiram svim sa čim se može garantirati da nikakvih, nikakvih ataka pripadnika kao što se ovdje čuje Zenga, to je Zbor narodne garde, na knjižnicu Pravoslavne crkve nije bio. Sve što je stradalo u Dubrovniku sve, pa i ta knjižnica kao je stradala, ja iskren da budem ne znam da je stradala, ali ako je stradala prihvaćam to, isključivo je stradalo od granatiranja te vojske koju, evo dogovorili smo se da je zovemo srpsko-

crnogorska ili jugoslavenska, kako god hoćete. Garantiram isključivo od njih, ni jedne jedine druge granate bilo od koga na Dubrovnik palo nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Poljaniću vi ste sad nabrojali više ovih zgrada koje smo videli. Kako to nisu srušene od silnih granata koje vi pominjete i statistike, brojeve i tako dalje?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Vi izvrsno znate kako je Dubrovnik građen. Vi izvrsno znate da je one zgrade koje se uglavnom drže jedne druge vrlo teško srušiti čak i granatama, ali gotovo svaka je pogođena sa jednom ili više granata, kažem gotovo, a ne svaka, svaki krov je uništen, pa sad kad se prilazi Dubrovniku ne može se uopće više vidjeti, odozgo kad se dolazi sa magistrale ne može više ona vidjeti, oni patinasti krovovi koji su kroz stoljeća dobili svoju patinastu boju. Sad vidite samo jednu crvenu plohu crvenih novih krovova, jer je doslovno svaki krov morao biti promjenjen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Poljaniću, vi ste maločas komentarišući prvu traku rekli da je to snimljeno pre, ali da je 23. i 24. oktobra bio onda granatiran stari grad.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Sa dvije granate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da je posle toga bilo još granatiranja, iako je stari grad, kako vi kažete, bio demilitarizovan i nije se iz njega dejtvovalo?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kako onda objašnjavate da su 30. oktobra 1991. godine, dakle, posle nedelju dana od ovoga što vi kažete da je bilo granatiranje i napad, znači to je poslednji dani, preposlednji dan oktobra, poslednji dan oktobra, 30. oktobra strane diplomate, među njima su bili ambasadori Velike Britanije (Great Britain), Holandije, Italije (Italy), Grčke (Greece) i zamenik ambasadora SAD (United States of America) obišli grad, ustanovili da stari grad nije oštećen osim nekoliko objekata na obodu grada, gde su konstatovali neznatna oštećenja bez dokaza ko ih je prouzrokovao. Pokazalo se da su te priče o 15.000 i koliko ste rekli granata ispaljenih na grad lišene svakog osnova. To je bilo dato i saopštenje zvanično, koje smo mi svi mogli da čujemo preko medija 30. oktobra uveče 1991. godine.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ipak, ja sam rekao istinu. Ako sam pogriješio onda sam pogriješio utoliko što sam rekao mali broj. Istina je da

sam 12, točno se sjećam datuma, 12. 10. rekao da je na Dubrovnik palo najmanje 15.000 granata. Ako sam pogriješio, rekao sam mali broj. Ne samo da su došli ti ljudi koje ste naveli 30. desetog, došao je ako se sjećate i onaj konvoj "Libertas", sjećate se toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, bili su ovi ljudi i svi smo čuli...

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Na isti način kao što je bilo...

prevodioci: Molimo da pravite pauze zbog prevoda.

SVEDOK POLJANIĆ: Oprostite. Na isti način kao što je bilo i onih tiridese-tak novinara koje sam ja primio, koji su nakon što je okolica Dubrovnika uključivši i sve dijelove grada osim starog grada izbombardiran i došli su u stari grad, snimili, vidjeli da nije oštećen i te informacije poslali u svijet. To su vidjeli, ali ne i okolne dijelove grada. To nisu smjeli vidjeti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa gospodine Poljaniću, pa sad ste rekli da su videli da nije oštećen stari grad, a vi kažete da je 15.000 granata palo na stari grad.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne na stari grad, sačuvaj Bože, to nika-da nisam rekao, o starom gradu govorim 1.056, ali na Dubrovnik je palo više od 15.000, do tad granata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro znači 1.056.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nije Dubrovnik samo stari grad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sad ste rekli nije oštećen, od 1.056 granata nije oštećen.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Do tad. Palo ih je poslije, poslije, ne tad ni do tad. Do tad je, do konkretno 23. 10. pale su dvije granate, jedna na Boškovićevu ulicu, to je ona koja ide gore prema Budži, to vi znate, i druga na muzej "Rupe", na krov muzeja "Rupe". To ako netko ne želi vidjeti ne mora ni vidjeti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Poljaniću, a da li onda kad pogledate ovu kartu koju je pravio, gde je obeležio ovaj svedok Jelavić Stipan, koliko sam video Jelavić, gde se vide pozicije sa kojih se

dejstvovalo na JNA, da li je onda bar to jasno da je JNA isključivo odgovarala na vatru sa tih pozicija koja je bila usmerena prema njoj?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: To uopće nije jasno niti može biti jasno. JNA je isključivo napadala Dubrovnik, a nikako odgovarala ni na koju vatru koja je dolazila iz Dubrovnika, jer te vatre nije bilo. Ove pozicije koje je on obilježio ovdje odnose se sve osim, sve osim čak nema ni jedne pozicije iz starog grada. Evo, na ovomu ja ne vidim ni jednu poziciju obilježenu iz starog grada. Ja je ne vidim ni jednu. Ni na ovoj mapi koju ste mi pokazali i na kojoj piše Jelavić ni jednu poziciju iz starog grada ja ne vidim, što samo odgovara onomu što sam ja rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi tvrdite da je vojska napala, izvršila invaziju na praktično svoju teritoriju, jer je Jugoslavija postojala u to vreme, a vojska odgovarala na vatru koja je...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, vi ste često to isticali i svedok se već pozabavio time. Ako nemate nešto novo da kažete, onda privodite to kraju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Mej, u redu.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ako bismo mogli da dobijemo vremena. Ja shvatam da se danas nalazimo u teškoj situaciji pošto je to kraj ovog perioda suđenja, ako mogu tako da kažem. Trebalo bi nam pet minuta za ispitivanje.

SUDIJA MEJ: Da, imate pet minuta.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Gospodine svedoče, u vezi sa video snimkom koji vam je pokazao gospodin Milošević jutros, jasno je na osnovu onoga što ste vi rekli da je jedan broj novinara pozvan da dođe u Dubrovnik. Je li to tačno?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: U to vreme ko je kontrolisao Dubrovnik?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Grad Dubrovnik smo kontrolirali mi.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Kada kažete mi, mislite na Krizni štab, je li tako?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mislim na općinske vlasti.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Ko je vodio policiju?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Načelnik policijske uprave.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: A odbranu Dubrovnika ko je to vodio, ko je rukovodio odbranom Dubrovnika?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ako govorite od kraja devetog mjeseca pa naprijed, tadašnji potpukovnik, odnosno pukovnik, a danas general Nojko Marinović.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Da, moje pitanje se odnosi samo od 1. oktobra do kraja decembra.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: General Marinović.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Kada su ovi novinari pozvani ovom prilikom, da li ste nekom drugom prilikom pozvali druge novinare i televizijske ekipe u Dubrovnik?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Te novinare nismo mi pozvali tako da odmah raspravimo. Ti novinari su došli. Ja da iskren budem i ne znam na koji način došli su, mi ih nismo pozvali, a poslije toga sm, pozivali samo je u Dubrovnik toliko bilo teško doć da mnogi nisu došli, a oni koji su došli ti su, moram priznat, slali vrlo korektna izvješća u svijet, mnogi od njih, ali bilo je i ovakvih koji su snimili ovakva čuda koja smo maloprije vidjeli.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Jedan od tih novinara je izgleda rekao da je bilo provokacija od strane ljudi u Dubrovniku koji su pucali na Srbe i očekivali osvetu?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ako je to rekao, rekao je laž.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Ono šta želim da kažem je sledeće. Ono šta ste radili tokom perioda od oktobra do kraja decembra, da li je to bila kampanja unutar Dubrovnika da bi se okrenulo svetsko mnjenje protiv Srba?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ne, ako mislite na ono, ne znam što pri tom mislite kad kažete ono šta smo radili, hoćete bit' malo jasniji, ono šta smo radili unutar Dubrovnika. Vi mislite na informacije koje smo u svijet slali?

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Pre svega, da li su paljene gume na ulicama da bi se stekao utisak da su padale granate ili bombe i da grad gori? Da li su paljene gume na ulicama da bi se stekao utisak vatre?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: To je gnusna laž. Zaklinjem se da nisu. Gume su gorile od izgorjenih automobila koje su, koje je jugovojska upalila po parkiralištima, izgorili su i automobili pa samim tim i gume i sve šta je moglo gorit, ali ni jedan jedini hrvatski ni vojnik, ni građanin nije upalio ni jednu jedinu gumu da bi zbog dima koji se stvara poslao u svijet informacije da Dubrovnik gori. Pa konačno složimo se jedanput sa tim da je Dubrovnik i gorio, da je Dubrovnik stradao kao nikada u povijesti i da je na Dubrovnik palo toliko granata koliko je palo. Složimo se konačno sa tim, prihvatimo tu istinu, jer je to istina koja je dokumentirana.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Da li su topovi stavljeni na položaje ili mitraljezi na vrh zgrada da bi moglo da se puca na JNA, kako bi se onemogućila odmazda za koju ste znali, odnosno kako bi se omogućilo da dođe do odmazde za koju ste znali da će se desiti?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: To mi pitanje nije jasno. Ni na kakvom krovu nikakvih nije bilo, nikakvih mitraljeza, nikakvih topova. Kakvi topovi, nije mi jasno pitanje, hoćete ga ponovit? Gdje, na kojim krovovima?

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Čuli ste novinara koji je opisivao jednog čoveka na vrh hotela koji je pucao iz mitraljeza, i novinar je rekao da ono šta može da se očekuje je da će doći do uzvraćanja vatre. Da li je to učinjeno namerno da bi se isprovocirala reakcija?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Kakva reakcija, pa zašto bi mi to radili da bi isprovocirali to da nas se izgranatira. Gdje je tu logika, kakvi.

PRIJATELJ SUDA KEJ – PITANJE: Ponovo kada je reč o politici, da se dovede do toga da se osude Srbi i pri tome se koristi Dubrovnik, kao dobro poznat grad, koristi se Dubrovnik za takvu politiku?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Mi sve što smo radili, sve informacije koje smo slali u svijet radili smo isključivo zbog toga da bi zaštitili grad i područje oko Dubrovnika, odnosno općinu dubrovačku koja je tad takva bila kakva je bila i nikakvog drugog razloga nismo imali. Samo i isključivo zbog toga da bi svijet saznao istinu, znali smo da je Dubrovnik vrlo značajan grad, da je to svjetska kulturna baština i te informacije koje smo slali u

svijet slali smo ih isključivo i samo zbog toga da bi se zaštitili. Nikakvih drugih razloga nismo imali, da bi nas svijet zaštitio.

PRIJATELJ SUDA KEJ: To je bilo sve šta sam imao da vas pitam.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ima nekoliko stvari koje hoću da vas pitam. Tvrđilo se da ste vi izazivali vatru na svoj drevni grad. Da li ima neke istine u tome i da li vam je tako nešto izneseno i ranije, da li su vam drugi ljudi tako nešto tvrdili?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Da, to se čitavo to vrijeme iznosilo vrlo intenzivno, u tom vremenu nitko, najprije Dubrovčani suviše vole svoj grad da bi sebi dopustili ispaliti i jedan hitac na taj grad. To je uistinu izvan pameti. Nitko nikada na Dubrovnik od Dubrovčana ili pak žitelja okolice Dubrovnika, niko nikada nije ispalio ni jedan metak ne samo u ovom ratu nego ni prije ni poslije. Za Dubrovčane je grad božanstvo. Vjerojatno je to jedini grad na kugli zemaljskoj koji se piše grad velikim slovom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tvrđnja da su Srbi proganjeni na neki način tokom rata, da li ima neke istine u tome da su srpski stanovnici grada na neki način proganjeni ili su im oduzimana, uskraćivana nekakva prava?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nikakva prava im nisu oduzimana, ni na koji način nisu proganjeni, čak šta više, moram reći i to što evo toliko dugo smo tu nije se to uopće spomenulo, bilo je Srba iz Dubrovnika koji su vrlo časno stupili u redove hrvatske vojske i skupa sa svim ostalim branili Dubrovnik. Ima ih i dan danas u hrvatskoj vojsci iz tog područja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Optuženi vam je postavio jedno pitanje na malo drukčiji način o tome da li je bilo nekakve veze između napada na Dubrovnik i same Srbije. Vi ste rekli da je dosta rečeno o tim vezama sa Srbijom. Molim vas, samo navedite po temama šta vezuje ove događaje, ne samo u pogledu JNA sa samom Srbijom, samo u jednoj rečenici događaj po događaj.

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ako sam vas dobro razumio isključivo je jedna veza svega ovoga šta se dogodilo isključivo se radi o pokušaju stvaranja Velike Srbije, ništa drugo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Optuženi vam je tvrdio da su u JNA bili predstavnici svih nacionalnosti. Šta možete da kažete o tome, bar kad se radi o tom periodu u Dubrovačkoj regiji i Dubrovniku?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Iz JNA u to vrijeme već su bili izišli i Slovenci i Hrvati i Makedonci. Najvećim dijelom i čak i Albanci, već tad su bili izišli. A što se tiče tvrdnje da je nekoliko i Hrvata poginulo na dubrovačkom području sa strane jugovojске, to je istina. To su oni Hrvati koji su iz Crne Gore, oni su građani Crne Gore, bili su u vojsci, jugovojsci, a normalno bili su među tim okupacijskim snagama i u tim borbama sasvim sigurno je po neko i od njih poginuo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ostajemo na temi Crne Gore i tih navodnih veza sa Srbijom. Da li znate da li se neko javno izvinio iz Predsedništva Crne Gore, na primer predsednik Đukanović za ono što se desilo vašem gradu?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Jeste. Predsjednik Đukanović se ispričao hrvatskom narodu zbog onoga što se dogodilo na jugu Hrvatske i u čemu je sudjelovala, u čemu su sudjelovali građani Crne Gore. Moram još jednu stvar na tu temu reći. Tijekom rata na Cetinju, Cetinje je crnogorski grad, vrlo poznati stari grad, nekada prijestolnica Crne Gore, liberali su organizirali bili jedan skup na kojemu je u to vrijeme bilo jako puno ljudi, 200.000 ljudi skupilo na tom skupu u to vrijeme nije tako malo, pjevali su: "Sa Lovćena vila kliče, oprosti nam Dubrovniče".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Odgovorite samo sa da ili ne, a ako se ne sećate kažite da se ne sećate. Da li znate, da li se u tom izvinjenju gospodin Đukanović na bilo koji način pozvao na Srbiju? Ukoliko se ne sećate, mi ćemo pustiti traku sa tim izvinjenjem. Ali da li se sećate?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Tog detalja se ne sjećam, ali možete mi pustiti traku pa ću vam reći.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Drugi put, sad nemamo vremena. Da li takođe znate da li je bilo Srba u samoj Srbiji koji su demonstrirali, organizovali demonstracije u Dubrovniku?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: U Dubrovniku? Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinjavam se. Da li su Srbi u Srbiji organizovali demonstracije povodom stradanja Dubrovnika? Da li je bio organizovan jedan miting u Beogradu 30. oktobra?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Ja za to ne znam. Ja sam čuo da je bilo pojedinačnih prosvjeda, ali za nekakav miting masovni ja to ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Konačno jedan detalj povodom jednog od ova dva filma koje smo videli. Ovaj film u kome se vidi kako je kuća Ive Grbića srušena sa zemljom, na koji način se to desilo?

SVEDOK POLJANIĆ – ODGOVOR: Nije srušena sa zemljom. Ona je, zidovi su ostali, ona je vezana uz druge kuće, zidovi su ostali, samo je ona do temelja izgorila. Dogodilo se to isključivo kao posljedica granatiranja. Dobila je nekoliko granata i normalna stvar, jedna od njih je upalila valjda drvenu konstrukciju, da li, da li međukatnu ili krovnu ja ne znam, ali svakako izgorila je u potpunosti sve do temelja. Zidovi su ostali. Danas je popravljena.

TUŽILAC NAJS: Nemam više pitanja. Hvala.

SUDIJA MEJ: Gospodine Poljaniću, ovim je vaše svedočenje završeno. Hvala što ste došli u Međunarodni sud da svedočite. Sada možete da idete. Predlažem da u 13.30 završimo, pošto ovde treba da se održi jedna druga rasprava. Hteli bismo da saslušamo šta ima da kaže amikus povodom izjave gospodina Jelavića.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Čini mi se, časni Sude, da treba da postoji neki kriterijum relevantnosti tako da ne bismo nepotrebno povećavali obim dokumentacije. Ukoliko optuženi predstavlja u unakrsnom ispitivanju neki dokument i svedok prihvati pasus koji mu se citira, onda je sasvim jasno da se taj pasus može uvesti u spis i dokument može na neki način biti označen da se vidi koji je taj relevantni pasus, da se na taj način nastavi postupak. Ukoliko Tužilaštvo onda unakrsno ispituje povodom tog istog dokumenta i svedok razmatra druge pasuse, onda i taj materijal može da se označi radi identifikacije, da se vidi šta se uvodi u spis. Praksa da se ceo dokument prihvata u spis po mom mišljenju dovodi do toga da imamo puno nepotrebnog materijala pred Pretresnim većem, jer na taj materijal se niko izričito ne poziva. Pasusi koji su u unakrsnom ispitivanju pomenuti iz izjava koje je dao optuženi i ako se pri tom optuženi slaže da Pretresno veće dobije primerak dokumenta da bi moglo da prati i da jasnije shvati onda takav dokument postaje pomagalo i treba da se obeleži samo radi identifikacije, a tek kasnije, po našem mišljenju, Pretresno veće ili sam optuženi mogu da pozovu svedoka i predstave taj dokument ako to bude potrebno u direkt-

nom ispitivanju, direktnom svedočenju. Mi smatramo da je to najpošteniji način da se rukuje ovakvim materijalom, jer i jedna i druga strana žele da se uvedu neke izjave i na kraju krajeva nećemo znati šta predstavlja svedočenje koje smo dobili u sudnici, a šta je ušlo kroz dokumente.

SUDIJA MEJ: To ćemo morati da razmotrimo. Mislim da trenutno ne možemo ovo da rešimo.

SUDIJA KVON: Ukoliko svedok prihvati neki pasus i Tužilaštvo se tome ne protivi i ne protivi se uvođenju izjave svedoka, da li postoji neka prepreka da se takav dokument uvede u spis, naročito ako se radi o izjavi koju je uzeo istražitelj Tužilaštva?

PRIJATELJ SUDA KEJ: To je jedna posebna kategorija, kao što ste rekli, a ovde se radi o tome da se Tužilaštvo odreklo svojih prava i radi se o njihovom sopstvenom dokumentu. Oni su se odrekli svog prava na prigovor. Međutim, nije jasno da li postoji prigovor na sadržaj ili ne.

SUDIJA MEJ: Ovde je rečeno nešto o nagomilavanju materijala.

TUŽILAC NAJS: Ja mislim da se treba čuvati svake prakse koja bi dovela do toga da delimično uvodimo izjave. Naše generalno pravilo je bilo da uvodimo izjave u celini. Odgovor ovog svedoka na takvo pitanje predstavlja svedočenje i ne treba nam nikakvo pitanje. Jedino šta sam ja hteo da bude jasno je da se pitanje postavlja u tačnom kontekstu. Za jednu izjavu smo napravili izuzetak i hteo bih da to i ostane izuzetak.

SUDIJA MEJ: Ali da li to prihvatate u ovom konkretnom slučaju za izjavu Jelavića?

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: U tom slučaju, izjava gospodina Jelavića biće prihvaćena, ali to neće biti uzeto kao presedan za kasnije sudske odluke. Gospodine Najs, imamo vrlo malo vremena da razgovaramo o daljem vođenju ovog postupka. Ako želite nešto da kažete o tome pod hitno, onda možete, ali ...

TUŽILAC NAJS: Ima nekoliko dokumenata o kojima bi trebalo poverljivo raspraviti vrlo kratko. Ja sam se nadao da ću moći samo malo da elaboriram svrhu tih dokumenata i da objasnim neke stvari koje su ohrabrujuće, ali bih to uradio u poverenju.

SUDIJA MEJ: Pošto nemamo vremena. Da li možete to da učinite pismenim putem?

TUŽILAC NAJS: Mogu.

SUDIJA MEJ: Jer mislim da to neće uticati na ono šta će na kraju biti rečeno, a vreme nam ne ide na ruku.

TUŽILAC NAJS: Ja ipak tražim od vas da mi dozvolite da se na to kasnije vratim. Ovo je od ključne važnosti za ono što ću da napišem. Treba da prihvatite da je naša namera da postignemo onaj glavni rezultat koji od nas traži Pretresno veće, a to je brzina i to na taj način da udovoljimo svačijim zahtevima.

SUDIJA MEJ: Dobio sam jednu belešku u vezi dokaznih predmeta. Izjava će biti dokazni predmet D74. Razmotrićemo da li da prihvatimo dve video trake 75, one bi bile 75 i 76, ali tu odluku ćemo ostaviti za kasnije. Možda ona bez zvuka može da se prihvati, jer na njoj nema nikakvih komentara, to je čisto činjenična stvar, a druga je verovatno sporna i možda je nećemo prihvatiti.

TUŽILAC NAJS: Ne mogu da kažem na javno sednici, ali tu su, radi se o dva dokumenta, jedan se tiče Kosova, a jedan se tiče Hrvatske. To su dokumenti za koje sam predvideo na početku ovog suđenja da će biti izneti, a priprema se i dokument koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu. To su dokumenti koje bih i onako sastavio. Mislim da ovi dokumenti mogu značajno da pomognu kontrolisanom vođenju suđenja i ja predlažem da se to redovno radi tako da uvek imate ažurne informacije. Ovi dokumenti mogu u tome da odigraju vrlo korisnu ulogu.

SUDIJA MEJ: Rešićemo pitanje video traka tako što ćemo obe označiti radi identifikacije kao brojeve 75 i 76. Dobili smo nekoliko izveštaja nedavno, uključujući jedan izveštaj o zdravstvenom stanju optuženog kao i podneske strane. Bilo bi prikladno da strane budu upoznate sa predlogom i mišljenjem Pretresnog veća o vođenju ovog suđenja u budućnosti, jer ih se to

direktno tiče. Vrlo ukratko naši zaključci su sledeći, pod jedan suđenje će se nastaviti po rasporedu sa tim što će se naravno prilagođavati raspored zbog bolesti i dana za odmor. Nikakvih drugih produžetka rokova neće biti za izvođenje dokaza Tužilaštva. Pod dva, optuženom neće biti nametnut advokat Odbrane protiv njegove želje u datim okolnostima. To nije uobičajeno i nije dolično u parničkom postupku kao što je ovaj. Pretresno veće će i dalje da razmatri ovo pitanje. Pod tri, kao što smo već doneli odluku, optuženi neće biti privremeno pušten na slobodu kao što je tražio za vreme trajanja ovog postupka. Suđenje se sada prekida do 9. januara.

Fond za humanitarno pravo